

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на отчитащото се предприятие: "БУЛГАР ЧЕХ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ" АД

Правна форма: „БУЛГАР ЧЕХ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ“ АД, като предприятие-майка на група предприятия е **акционерно дружество**, регистрирано по Търговския закон в Агенция по вписванията под № 120054800

Седалище на групата: България, гр. Пловдив, р-н Северен, ул. Колю Фичето № 7-а, ет. 1.

Държава на учредяване на групата: България

Адресът на управление на групата: гр. Пловдив, р-н Северен, ул. Колю Фичето № 7-а, ет. 1.

Основно място на дейността на групата: гр. Пловдив, р-н Северен ул. Колю Фичето № 7-а, ет. 1.

Краен, ултимативен, собственик и наличие на предприятие – майка: Няма. Капиталът на Групата е публично търгуван и няма акционери с контролиращо участие, или с участие, осигуряващо значително влияние.

Няма промяна в наименованието на дружеството или другите средства за идентификация от края на предходния отчетен период.

Предметът на дейност на групата е придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; Придобиване, управление и продажба на облигации; Придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за използване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва; Финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва, инвестиране и инвестиционно кредитиране; Маркетинг, борсови операции, инженеринг, собствена търговска дейност и други търговски сделки, незабранени със закон.

Дейността на Групата и предприятието-майка **не се ограничава със срок** или друго прекратително условие. Предприятието – майка на Групата е публично дружество по смисъла на ЗППЦК. Не е регистрирано като финансова институция.

Дата на финансовия отчет: 31.12.2023 г.

Текущ период: започва на 01.01.2023 г. и завършва на 31.12.2023 г.

Предходен период: годината започва на 01.01.2022 г. и завършва на 31.12.2022 г.

Дата на одобрение на финансовия отчет: 08.02.2024 г.

Орган одобрил финансовия отчет: Съвет на директорите.

Структура на капитала

"БУЛГАР ЧЕХ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ" АД (Предприятие-майка на групата) е публично акционерно дружество. Първоначално то е учредено като приватизационен фонд по Закона за приватизационните фондове с наименование Приватизационен фонд Булгар Чех Инвест АД. Общото събрание на акционерите от 07 януари 1998 приема решение за преуреждане дейността на Приватизационен фонд Булгар Чех Инвест АД като холдингово дружество и промяна в наименованието на предприятието – майка от Приватизационен фонд Булгар Чех Инвест АД на Булгар Чех Инвест Холдинг АД. Предприятието е с капитал 1 191 105,00 лева, разпределен в 1 191 105 обикновени поименни акции.

Акционер	31.12.2023 г.				31.12.2022 г.			
	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял
Юридически лица	303 047	303 047	303 047	25%	303 047	303 047	303 047	25%
Физически лица	888 058	888 058	888 058	75%	888 058	888 058	888 058	75%

	1 191 105	1 191 105	1 191 105	100%	1 191 105	1 191 105	1 191 105	100%
--	-----------	-----------	-----------	------	-----------	-----------	-----------	------

Дружеството - майка е с едностепенна система на управление.

Съвета на директорите на Дружеството - майка е в следния състав:

1. Аделина Георгиева Димитрова - Председател на СД
2. Красимир Владимиров Димитров - Член на СД и Изпълнителен директор
3. Евгени Красимиров Недев - Член на СД

„Булгар Чех Инвест Холдинг“ АД се представлява от Изпълнителния директор Красимир Владимиров Димитров.

Този Финансов отчет е консолидиран отчет на Групата.

През април 2022 г. дружеството придобива 100% от капитала на „Виплюс“ ЕООД. Дружеството, се очаква да бъде продадено в обозримо бъдеще, за това е класифицирано като дългосрочен финансов актив, държан за продажба. През декември 2022 г. инвестицията във „Виплюс“ ЕООД е продадена.

През 2021 г. дружеството придобива 100% от капитала на „Юг Маркет“ ЕАД и „Юг Маркет Фонд Мениджмънт“ ЕАД. През същата година Групата се освобождава от инвестиция в дъщерното си предприятие „КБМ“ ЕООД. Като предприятие – майка, глава на група предприятия, „Булгар Чех Инвест Холдинг“ АД изготвя консолидиран финансов отчет за 2023 г.

През 2019 г. дружеството-майка на групата успешно емитира и пласира емисия облигации с код BG21_00025191. Размерът на емисията е 11 000 хил. Евро. Емитирани са 11 000 бр. облигации – обикновени, поименни, безналични, лихвоносни, свободно прехвърляеми, неконвертируеми и обезпечени. Краен срок на падежа – 27.12.2027 г. Дружеството има сключена застраховка „Облигационни емисии“ във връзка с емитирания облигационен заем, като полицата е издадена от „ЗАД Армеец“ АД, а покритието възлиза на 13 608 хил. евро.

Регулаторна рамка

ЗАКОН за публичното предлагане на ценни книжа

НАРЕДБА № 2 от 09.11.2021 г. за първоначално и последващо разкриване на информация при публично предлагане на ценни книжа и допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар (Обн. - ДВ, бр. 97 от 19.11.2021 г., в сила от 01.01.2022 г. и Приета с Решение № 231-Н от 9.11.2021 г. на Комисията за финансов надзор)

НАРЕДБА № 22 от 29.07.2005 г. за условията и реда за вписване и отписване на публични дружества, други емитенти на ценни книжа и емисии ценни книжа в регистъра на КФН

НАРЕДБА от 17.12.1997 г. за минималното съдържание на пълномощно за представителство на акционер в общото събрание на дружество, чиито акции са били предмет на публично предлагане (обн., ДВ, бр. 124 от 23.12.1997)

НАРЕДБА № 39 от 21.11.2007 г. за разкриване на дялово участие в публично дружество.

II. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ПРИЛОЖЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

База за изготвяне

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните Стандарти за Финансово Отчитане, издадени от Съвета за Международния Счетоводни Стандарти (СМСС) и всички

разяснения издадени от Комитета за Разяснения на МСФО, които ефективно са в сила на и от 1 януари 2023 г. и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Българското законодателство не забранява решение на общото събрание на Групата за приемане на счетоводния отчет да бъде отменено (по надлежния ред) и в случай на необходимост да бъде съставен и публикуван нов коригиран счетоводен отчет за същата счетоводна година.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО изисква прилагането на конкретни приблизителни счетоводни оценки. От ръководството на Групата се изисква да направи собствени преценки и допускания при прилагането на счетоводните политики. Позициите във финансовите отчети, чието представяне изисква по-висока степен на субективна преценка, както и тези позиции, за които приблизителните оценки имат значителен ефект върху финансовите отчети като цяло, са отделно оповестени в приложенията по-долу.

Функционалната валута е валутата на основната икономическа среда, в която Дружествата от Групата функционират и в която се генерират и изразходват паричните им средства. Дружествата осъществяват своите сделки предимно в лева, поради което като функционална валута е определен българският лев, който от 1 януари 1999 год. е с фиксиран курс към еврото в съотношение 1 EUR = 1.95583 BGN.

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в хиляди лева, ако не е указано друго.

Отчетният период обхваща една календарна година - от 01 януари до 31 декември. Текущ отчетен период - 2023 год. Предходен отчетен период - 2022 год.

Консолидираният финансов отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети.

При изготвянето на консолидираният финансов отчет консолидиращото дружество обединява финансовите отчети на дружество майка и нейните дъщерни дружества на база „ред по ред“, като събира сходни позиции по активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи в съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети. За да могат консолидираните финансови отчети да представят финансовата информация за групата така, сякаш тя е за едно стопанско предприятие се предприемат следните стъпки:

- Елиминира се балансовата стойност на инвестициите на дружеството майка във всяко дъщерно дружество и дела на майката в собствения капитал на всяко дъщерно дружество;
- Идентифицира се малцинственото участие в печалбите или загубите на консолидираните дъщерни дружества за отчетния период;
- Идентифицират се малцинствените участия в нетните активи на консолидираните дъщерни дружества отделно от собствения капитал на дружеството майка в тях; а) сумата на малцинствените участия към датата на първоначалната комбинация, изчислена в съответствие с МСФО 3 Бизнес комбинации и б) дела на малцинственото участие в промените в собствения капитал след тази дата;
- Елиминират се вътрешногруповите вземания, задължения, сделки, приходи и разходи;
- Елиминират се вътрешногруповите печалби и загуби.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви. Базите за оценката са оповестени подробно в счетоводната политика към финансовия отчет.

Консолидираният финансов отчет включва консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за промените в собствения капитал, консолидиран отчет за паричните потоци, както и пояснителни приложения. Приходи и разходи, с изключение на компоненти на друг всеобхватен доход, се признават в печалбата или загубата. Друг всеобхватен доход се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и включва елементи на приходи и разходи (включително корекции от прекласификация), които не са признати в печалбата или загубата, както изисква или както е разрешено от МСФО. Корекции от прекласификация са сумите, прекласифицирани в печалба или загуба в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за текущия период, които са

били признати в друг всеобхватен доход през текущия и предходни периоди. Транзакции със собствениците на Групата се признават в отчета за промените в собствения капитал.

Групата и предприятието - майка избират да представят един отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (или да представи печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два раздела). Разделите се представят заедно, като този за печалбата или загубата е първи, следван непосредствено от раздела за другия всеобхватен доход.

Форматът на отчета за финансовото състояние е базиран на разграничението текущ/нетекущ.

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерните дружества, изготвени към 31 декември 2023 г.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

В консолидираният финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода "пълна консолидация", ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества. Вътрешногруповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви и при спазване на принципа на действащо предприятие.

Принцип на действащо предприятие

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Дружествата от Групата ще продължат дейността си в обозримо бъдеще.

Руската инвазия в Украйна и последвалата я вълна от международни икономически и политически санкции, продължават да имат всеобхватно икономическо въздействие не само върху бизнеса в двете засегнати държави, но и в световен мащаб, доколкото бизнесът участва в икономически дейности, които могат да бъдат засегнати от събитията. Това налага внимателен преглед и разглеждане на произтичащите от тези събития счетоводни последици за предприятията, чиято дейност бива засегната от развитието на конфликта. Към края на отчетния период 31 декември 2023 г. ефектите от инвазията на Русия в Украйна, се очаква да рефлектират върху финансовите отчети на дружеството, поради:

- Ограничения в достъпа на руските банки до системата SWIFT, което води до увеличение на кредитния риск при събиране на вземанията по договори с клиенти;
- Наличие на предпоставки за обезценки на финансови активи – предоставени заеми, вземания и инвестиции в руски държавни и корпоративни облигации;
- Наличие на предпоставки за обезценки на нефинансови активи, включително прекратяване на дейности и необходимост от класификация/рекласификация на активи като държани за продажба;
- Оценка за нарушения по договори за доставка, възникване на непредвидени задължения и загуби.;
- Ефекти върху споразумения за финансиране, включително в резултат от ограничения в ликвидността и възможни нарушения в споразуменията;
- Класификация на наличните парични средства и парични еквиваленти и наличие на ограниченията в правата за разпореждане с тях в следствие на инвазията и наложените санкции;
- Преглед на експозициите в чуждестранна валута и валутни преводи в чуждестранна валута;
- Възможност за контрол и влияние върху съществуващи сътрудници и инвестиции в дружества в Русия и Украйна;
- Влияние на събития след балансовата дата върху финансовата информация към 31 декември 2023 г. и свързаното с това оповестяване на некorigиращи събития;
- Преценка за действащо предприятие във връзка със специфични въздействия на инвазията и наложените санкции върху финансовия отчетна отчитащите се Групи и предприятия;
- Ефекти от настъпили изменения или прекратени договори с клиенти;

Въздействие на растящата инфлация и лихвените нива

Много предприятия и Групи от различни браншове и страни изпитват ефекта от нарастващите нива на инфлацията и лихвените проценти, които засяга всички аспекти на бизнеса и водят до нарастване на разходите за суровини и работна сила, а също и до промени в поведението на клиентите и нарастването на кредитния риск. Въздействието на инфлацията и лихвените нива засегна включително процесите на вземане на инвестиционни и финансови решения и процеса на преговори за договаряне на условия и параметри по тези договори.

Очаква се ефектът от тези негативни икономически процеси върху финансовите отчети на отчитащото се дружество да бъде съществен. Очакваните негативни последици обхващат:

- Влияние върху измерените справедливи стойности на активи и пасиви;
- Ефекти върху прогнозираните бъдещи парични потоци и приложени дисконтни проценти, използвани за определяне на настоящата стойност, индикаторите за обезценка и тестовете за обезценка;
- Ефекти върху договори с клиенти, включително въздействието върху очакваните кредитни загуби по МСФО 9 и въздействието върху договори, които включват значителен компонент на финансиране по МСФО 15;
- Ефекти от промяна в очакваните кредитни загуби от финансови инструменти по МСФО 9, различни от вземания по договори с клиенти;
- Ефекти върху провизии за дългосрочни доходи на персонала и оценките на пасивите по планове с дефинирани доходи по МСС 19;

Нарастващите нива на инфлацията и лихвените проценти имат потенциала да причинят значителна несигурност по отношение оценяването както на краткосрочни, така и на дългосрочни активи и пасиви.

Групата има история на печеливша дейност през изминалите години. Текущите пасиви към 31.12.2023 год. не превишават текущите активи към тази дата. Собственият капитал е положителна величина 5 386 хил. лв. и надвишава основния капитал с 4 195 хил. лв.

Ръководството е извършило задълбочен анализ за влиянието на ефектите върху финансовия отчет на Дружеството, възникващи в резултат от изострящата се геополитическа обстановка, породена от конфронтацията между Русия и Украйна, както и в резултат от ръста в нивата на инфлацията и лихвените проценти, с оглед да потвърди очакванията си, че Дружеството ще може да продължи да съществува като действащо предприятие. Дружеството също има намерението и способността да предприеме действия, необходими, за да продължи да съществува като действащо предприятие. Дружеството продължава да функционира съобразно обичайната си дейност, в изпълнение на прогнозния план финансови сделки и операции. До момента Дружеството няма ликвидни затруднения и забавяне на доставките и извършва навреме плащанията към своите доставчици. Ръководството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие на кризите и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на ефектите.

ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ

Групата води текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и Международните счетоводни стандарти / МСС/ и Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), издание на Комитета за Международни счетоводни стандарти и приети за приложение от Европейския съюз, в сила от/към 01.01.2023 г. Към датата на изготвянето на настоящият финансов отчет МСС включват Международните счетоводни стандарти, Международните стандарти за финансово отчитане, тълкуванията на Постоянния комитет за разяснения и тълкуванията на Комитета за разяснения на МСФО. Комитетът за МСС преиздава ежегодно стандартите и разясненията към тях, които след формалното одобряване от Европейския съюз са валидни за годината, за която са издадени. Голяма част от тях не са приложими за дейността на групата поради специфичните въпроси, които се третират в тях. Ръководството на Групата се е съобразило със всички стандарти и разяснения, които са приложими към неговата дейност и са приети официално за приложение от Европейския съюз към датата на изготвянето на настоящия финансов отчет.

За текущата финансова година групата е приела всичко нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международните счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разясненията на МСФО, които са били уместни за нейната дейност

ПРИЛОЖЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

Промени в счетоводната политика

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период (след 01 януари 2023):

МСС 8 „Счетоводни политики, промени в приблизителни счетоводни оценки и грешки“

Промяната касае дефинициите за приблизителни счетоводни оценки и влиза в сила за отчетни периоди след 1 януари 2023 г. Текстовете на промените изясняват как компаниите трябва да разграничават промените в счетоводната политика от промени в приблизителните оценки.

МСФО 17 Застрахователни договори

МСФО 17 Застрахователни договори е нов стандарт, който ще замени МСФО 4 Застрахователни договори. Новият стандарт изисква застрахователните задължения да се оценяват по текуща стойност на изпълнението и осигурява по-унифициран подход на оценяване и представяне на всички застрахователни договори. Тези изисквания са предназначени за постигане на целта на последователно, основано на принципи счетоводно отчитане на застрахователните договори. МСФО 17 е в сила за периоди, започващи на или след 01.01.2021 г. (променена дата, както е посочено по-долу), като е разрешено по-ранно прилагане, ако се прилагат също и МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. МСФО 17 все още не е приет за приложение в ЕС.

МСФО 17 не е приложим за дейността на Групата.

Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори

СМСС публикува изменение на МСФО 17, за да отговори на опасенията и предизвикателствата във връзка с прилагането на стандарта, които бяха установени след публикуването му през 2017 г. С изменението на МСФО 17 се отсрочва датата на първоначално прилагане на МСФО 17 с две години – за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2023 г. Също така се въвеждат редица други промени в МСФО 17.

Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2023 г., като е разрешено по-ранно прилагане. Изменението на МСФО 17 все още не е прието за приложение в ЕС.

Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“

Промените въвеждат изискването отчитащите се Групи и предприятия да оповестяват техните съществени, а не техните значими счетоводни политики. Чрез текстовете на промяната се дава определение какво е информация за съществена счетоводна политика и се обяснява как да се идентифицира кога една политика е съществена. Изяснява се и понятието несъществена счетоводна политика. Промените са в сила за отчетни периоди след 1 януари 2023 г.

Изменения в МСС 12 „Данъци върху доходите“

Изменението влиза в сила за отчетни периоди след 1 януари 2023 г. и касае признаването на отсрочени данъци.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Изменение на МСС 1 – Класификация на пасиви като текущи или нетекущи

Изменението на МСС 1 Представяне на финансови отчети има за цел да поощри последователността при прилагане на изискванията, като дава възможност на предприятията да определят дали в отчета за финансовото състояние получените заеми и други пасиви с несигурна дата на уреждане трябва да бъдат класифицирани като текущи (изискуеми или евентуално изискуеми в рамките на една година) или нетекущи. Изменението на МСС 1 следваше да се прилага за годишни отчетни периоди с начало на или след 01.01.2022 г. (променена дата, както е посочено по-долу). С допълнително изменението на МСС 1 Представяне на финансови отчети се отсрочва датата на влизане в сила на изменението на стандарта относно класификацията на пасивите като текущи или нетекущи с една година, така че предприятията ще трябва да прилагат изменението за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2023 г. . Изменението влиза в сила веднага. То все още не е прието за приложение в ЕС.

Групата очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия му отчет на в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано. Според преценката на Групата прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39 Финансови инструменти - Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

Минимална сравнителна информация

С изключение на случаите, когато МСФО разрешават или изискват друго, Групата представя сравнителна информация по отношение на предходен период за всички суми, отчетени във финансовите отчети за текущия период.

Групата представя като минимум два отчета за финансовото състояние, два отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, два отделни отчета за печалбата или загубата (ако се представят такива), два отчета за паричните потоци и два отчета за промените в собствения капитал и свързаните с тях пояснителни приложения.

Когато текстовата описателна информация, съдържаща се във финансовите отчети за предходния/предходните период(и), продължава да бъде актуална и за текущия период се прави връзка с предходния, особено когато това е свързано с несигурности, приблизителни оценки, провизии или обезценки.

Бази за оценяване, използвани при изготвянето на финансовите отчети

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на определени имоти и финансови инструменти, които се отчитат по преоценена стойност или справедлива стойност в края на всеки отчетен период, както е обяснено в счетоводната политика по-долу.

Историческата цена обикновено се базира на справедливата стойност на възнаграждението, което е дължимо (договорено) при замяна на стоки и услуги.

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване, независимо от това дали тази цена е пряко наблюдавана или оценява като се използва друга техника за оценка. При определяне на справедливата стойност на един актив или пасив, Групата взема под внимание характеристиките на актив или пасив, така, както участниците на пазара биха взели тези характеристики предвид при ценообразуването на актива или пасива към датата на оценяване. Справедлива стойност за измерване и/или оповестяване в този консолидиран финансов отчет, се определя на такава база, с изключение на базата на акции, платежни операции, които са в обхвата на МСФО 2, лизингови сделки, които са в обхвата на МСС 17, и измервания, които имат някои прилики със справедлива стойност, но не са по справедлива стойност, като нетна реализуема стойност в МСС 2 или стойност в употреба в МСС 36.

Прилагането на справедлива стойност е подробно оповестено раздел „Определяне на справедлива стойност“.

Критични счетоводни преценки

При прилагането на счетоводните политики на Групата, които са описани в бележките в настоящото приложение, Ръководството на Групата е длъжно да прави преценки, приблизителни оценки и предположения за балансовата стойност на активите и пасивите, които не са лесно видими от други източници. Преценките и свързаните с тях предположения се базират на историческия опит и други фактори, които се считат за подходящи. Действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

Преценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преработените счетоводни оценки се признават в периода, в който оценката е преразгледана, ако прегледа засяга само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако прегледите засягат както текущия и бъдещите периоди.

Критичните счетоводни преценки са подробно оповестени в раздел „Критични счетоводни преценки и приблизителни оценки“.

При прилагането на счетоводните политики на Групата, които са описани в бележките в настоящото приложение, ръководството на Групата е длъжно да прави преценки, приблизителни оценки и предположения за балансовата стойност на активите и пасивите, които не са лесно видими от други източници. Преценките и свързаните с тях предположения се базират на историческия опит и други фактори, които се считат за подходящи. Действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

Преценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преработените счетоводни оценки се признават в периода, в който оценката е преразгледана, ако прегледа засяга само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако прегледите засягат както текущия и бъдещите периоди.

Изготвянето на финансов отчет по Международните стандарти за финансово отчитане, изисква ръководството да направи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения, които се отнасят до докладваните активи и пасиви, оповестените условни активи и пасиви, както и до признатите разходи и приходи за периода. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

Ключови приблизителни оценки и предположения:

Полезен живот на дълготрайните активи

Ръководството на Групата определя очаквания полезен живот и амортизационните норми, прилагани при начисляване на разходите за амортизации, свързани с притежаваните дълготрайни активи. Тази приблизителна оценка се базира на проекция на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда и други фактори.

Справедлива стойност на финансови инструменти и инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти и финансовите инструменти се преразглеждат за наличие на условия за преоценка или обезценка съобразно тяхната справедлива стойност. Определянето на справедливата стойност е оповестено по-нататък в отчета.

Обезценка на активи

Нетекущите нефинансови активи се преразглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

Очаквани кредитни загуби от финансови активи и вземания

За краткосрочни търговски вземания без значителен финансов компонент Групата прилага подход, в съответствие с МСФО 9, и измерва провизията за обезценка спрямо очакваните кредитни загуби за целия срок от момента на първоначално признаване на финансовите активи.

Провизии

Провизия се признава в счетоводния баланс и като текущ разход, когато групата има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и има вероятност за покриването ѝ да бъде необходим определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи. Провизията е реално

съществуващо задължение на групата към датата на финансовия отчет, за което сумата или времето на погасяване са несигурни, неопределими с точност.

За признаването ѝ се прилага най-добрата и надеждна приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на отчета за финансовото състояние, при отчитането на която се вземат под внимание рискови и несигурни събития и обстоятелства, които ги съпътстват.

В края на всеки следващ отчетен период сумите на признатите провизии се преразглеждат и при необходимост се актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира. Ефектът от промяната на приблизителната счетоводна стойност се включва в същата статия на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, която и била използвана за приблизителната стойност преди това.

Приблизителни оценки за отсрочени данъци

Признаването на отсрочени данъчни активи и пасиви включва съставянето на серия от допускания. Групата трябва да оцени времето на възстановяване на временни разлики, дали е възможно те да не бъдат възстановени в предвидимо бъдеще, или доколко данъчните ставки се очаква да се прилагат за периода, когато активът ще се реализира или пасивът ще се уреди. Това означава, че Групата прави предположения за данъчното си планиране и периодично ги оценява повторно, за да отразят промяната в обстоятелствата и в данъчните разпоредби.

Оповестявания за комплекта финансови отчети

Пълния комплект финансови отчети, включва следните компоненти:

- Консолидиран отчет за финансовото състояние към края на периода;
- Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода;
- Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за периода;
- Консолидиран отчет за паричните потоци за периода;
- пояснителни приложения, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация, сравнителна информация по отношение на предходния период и

Представят се с еднакво значение всички финансови отчети в пълен комплект от финансови отчети.

Ръководството избира да представи един отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Ръководството е избрало да представи компонентите на другия всеобхватен доход преди свързаните данъчни ефекти. Данъкът между компонентите е разпределен между тези, които биха могли впоследствие да бъдат прекласифицирани в раздела на печалбата или загубата, и тези, които няма впоследствие да бъдат прекласифицирани в този раздел.

Допустимо алтернативно третиране

В определени случаи, МСФО позволява повече от едно възможно счетоводно третиране на определена сделка или събитие. Лицата, изготвящи финансовите отчети, трябва да изберат това третиране, което най-точно съответства на дейността на Групата.

Съгласно МСС 8, от Групата се изисква да подбере и да прилага своите счетоводни политики последователно за подобните сделки и/или за други събития и условия, освен когато даден МСФО конкретно изисква или позволява категоризация на позициите, за които могат да са подходящи различни политики. Когато даден МСФО изисква или позволява такава категоризация, за всяка една отделна категория се подбира и последователно се прилага най-подходящата счетоводна политика. Поради това, след като вече е избрано някое от алтернативните третираня, то се превръща в счетоводна политика и се прилага последователно. Промени по счетоводната политика се извършват само когато това се изисква по силата на стандарт или тълкуване, или ако, в резултат на промяната, въпросните финансови отчети ще предоставят по-надеждна и релевантна информация.

Когато МСФО дава възможност за избор, Групата възприема едно от възможните третираня, а именно това, което е най-подходящо за обстоятелствата, в които се намира.

База за консолидация

1. База на консолидация

Инвестиции в дъщерни предприятия

Финансовата информация на следните дъщерни предприятия е консолидирана в настоящия консолидиран финансов отчет към финансовата информация на предприятието - майка:

Име на дъщерно Дружество	2023		2022	
	Пряко участие	Инвестиция в хил. лв.	Пряко участие	Инвестиция в хил. лв.
„ЮГ МАРКЕТ“ ЕАД	100 %	2 554	100 %	2 554
„ЮГ МАРКЕТ ФОНД МЕНИДЖМЪНТ“ ЕАД	100 %	617	100 %	617
ОБЩО		3 171	-	3 171

Инвестиция в „ЮГ МАРКЕТ“ ЕАД

На 25.11.2021 г. „БУЛГАР ЧЕХ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ“ АД придобива 100 % от капитала на ИП „ЮГ МАРКЕТ“ ЕАД.

Справедливата стойност на активите и пасивите на закупуваното дружество е надлежно определена и информацията за тях и начина по който са включени в консолидирания финансов отчет е представена по – долу (представената информация е към 30.11.2021 г.)

Активи и пасиви на Групата	Справедлива стойност към датата на придобиване ’000 лв.
Нетекущи активи	
Имоти, машини и съоръжения	2
Нематериални активи	6
	8
Текущи активи	
Текущи финансови активи	372
Текущи търговски и други вземания	28
Парични средства	1 579
	1 979
Общо активи	1 987
Текущи пасиви	
Текущи финансови пасиви и текущи търговски и други задължения	7
Общо пасиви	7
Нетни разграничими активи	1 980

Репутацията, призната в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

Репутация	хил.лв.
Общо възнаграждение по бизнес комбинацията	2 554
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(1 980)
Репутация от придобиване на дъщерно предприятие	574

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

Паричните потоци при придобиването са анализирани, както следва:

Парични потоци, извършени във връзка с бизнес комбинацията	хил.лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	(2 554)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	1 579

Нетен изходящ паричен поток при придобиването	(975)
Нетно парични средства платени при придобиването	(975)

Инвестиция в „ЮГ МАРКЕТ ФОНД МЕНИДЖМЪНТ“ ЕАД

На 25.11.2021 г. „БУЛГАР ЧЕХ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ“ АД придобива 100 % от капитала на УД „ЮГ МАРКЕТ ФОНД МЕНИДЖМЪНТ“ ЕАД.

Справедливата стойност на активите и пасивите на закупуваното дружество е надлежно определена и информацията за тях и начина по който са включени в консолидирания финансов отчет е представена по – долу (представената информация е към 30.11.2021 г.)

Активи и пасиви на Групата	Справедлива стойност към датата на придобиване
	хил.лв.
Нетекущи активи	
Имоти, машини и съоръжения	3
	3
Текущи активи	
Краткосрочни финансови активи	
Краткосрочни търговски и други вземания	45
Парични средства	459
	504
Общо активи	507
Текущи пасиви	
Текущи финансови пасиви и текущи търговски и други задължения	7
Общо пасиви	7
Нетни разграничими активи	500

Репутацията, призната в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

Репутация	хил.лв.
Общо възнаграждение по бизнес комбинацията	617
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(500)
Репутация от придобиване на дъщерно предприятие	117

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

Паричните потоци при придобиването са анализирани, както следва:

Парични потоци, извършени във връзка с бизнес комбинацията	хил.лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	(617)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	459
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	(158)
Нетно парични средства платени при придобиването	(158)

Финансов обзор от ръководството

В допълнение към финансовите отчети, Групата представя Междинен доклад за дейността. В МСФО няма изискване да се представя такава информация, макар че параграф 13 от МСС 1 съдържа кратко описание на това, което може да бъде включено в един междинен доклад. През декември 2011 г. Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) издаде МСФО Изложение за практиката – Коментар на ръководството, който очертава една широка, необвързваща рамка за представянето на коментара на Ръководството във връзка с финансовите отчети, изготвени в съответствие с МСФО. Ако Групата реши да следва указанията, съдържащи се в *Изложението за практиката*, то Ръководството се насърчава да обясни степента, в която е било следвано *Изложението за практиката*. Изявлението за съответствие с *Изложението за практиката* се допуска само, ако въпросното *Изложение* е било следвано изцяло.

Съдържанието на финансовия обзор от Ръководството се определя от местни изисквания на пазара и от въпросите, които са специфични за дадена юрисдикция. Поради това, Групата не е представило финансов обзор от Ръководството, а междинен доклад за дейността.

ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОД

Приходи от договори с клиенти

Договор е съглашение между две или повече страни, което създава права и задължения за страните по него. Клиент е страна, която е сключила договор с да получи стоки или услуги, които са продукция от обичайната дейност на Групата, в замяна на възнаграждение.

Групата признава приходи, за да отрази прехвърлянето на обещаните с договора стоки или услуги на клиенти, в размер, който отразява възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на прехвърлените стоки или услуги.

Прехвърлянето на стоките или услугите се основава на концепцията за прехвърляне на контрола върху тях, способността да се ръководи използването на актива и да се получават по същество всички останали ползи от него. Контролът включва и способността за предотвратяване на това други дружества да ръководят използването на актива и получаването на ползи от него.

Приходите от договори с клиенти се признават, както следва:

- в течение на времето по начин, който отразява извършаната от Групата работа по договора;
- в определен момент, когато се прехвърля контролът върху стоките или услугите на клиента.

Приходите от договори с клиенти се признават на база 5-етапен модел за признаване, представен по-долу, като разграничение се прави в следните две насоки според момента на удовлетворяване на задължението за изпълнение:

- задължение за изпълнение (прехвърляне на контрол) в течение на времето – в този случай приходите се признават постепенно, следвайки степента на прехвърляне на контрола върху стоките или услугите на клиента;

- задължение за изпълнение, удовлетворено (прехвърлен контрол) в определен момент – клиентът получава контрол върху стоките или услугите в определено време и приходите се признават изцяло наведнъж.

5-етапният модел за признаване на приходи от договори с клиенти включва следните етапи:

• Етап 1 – идентифициране на договора – договор с клиент се отчита, когато са изпълнени всички от следните критерии:

- договорът е одобрен от страните по него;
- могат да бъдат идентифицирани правата на всяка от страните по договора по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;
- могат да бъдат идентифицирани условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;
- договорът има търговска същност;
- има вероятност Групата да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента.

Ако не бъдат изпълнени всички от посочените по-горе критерии, договорът не се отчита в съответствие с изискванията на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

Когато даден договор с клиент не отговаря на горните критерии и Групата получава възнаграждение от клиента, то признава полученото възнаграждение като приход само когато е настъпило някое от следните събития:

- Групата няма оставащи задължения за прехвърляне на стоки или услуги към клиента и е получило цялото или почти цялото от обещаното от клиента възнаграждение, което не подлежи на възстановяване;
- договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

Групата признава полученото възнаграждение като пасив, докато настъпи едно от събитията, посочени по-горе или докато критериите за признаване, изброени по-горе, бъдат изпълнени.

• Етап 2 – идентифициране на задължения за изпълнение – при влизане в сила на договора Групата оценява стоките или услугите, обещани по договора с клиент, и определя като задължение за изпълнение всяко обещание да прехвърли на клиента или:

- стока или услуга (или набор от стоки или услуги), която е отделна;
- поредица от отделни стоки или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента.

- Етап 3 – определяне на цената на сделката – при определяне на цената на сделката Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който Групата очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

- Етап 4 – разпределяне на цената на сделката към задълженията за изпълнение – цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение (или към всяка отделна стока или услуга) в размер, който отразява сумата на възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на прехвърлянето на обещаните стоки или услуги на клиента. Разпределянето на цената на сделката се извършва на въз основа на относителна единична продажна цена на всяка отделна стока или услуга.

- Етап 5 – признаване на прихода, когато (или докато) Групата удовлетвори или удовлетворява задължението за изпълнение – приходът се признава, когато (или докато) Групата удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли стоките или услугите на клиента. Те се считат за прехвърлени на клиента, когато той получи контрол върху тях. За всяка задължение за изпълнение се определя при влизането в сила на договора, дали то удовлетворява задължението за изпълнение с течение на времето или към определен момент във времето.

Групата прехвърля контрола върху стока или услуга с течение на времето и признава приходи с течение на времето, ако е спазен един от следните критерии:

- клиентът едновременно получава и потребява ползите, получени от дейността на Групата в хода на изпълнение на тези дейности – това най-често са рутинни и повтарящи се услуги;

- в резултат на дейността на Групата се създава или подобрява актив, който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива – това най-често е строителство на сгради или незавършено производство, върху което клиента може да има контрол;

- в резултат на дейността на Групата не се създава актив с алтернативна употреба за Групата и то разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност – това най-често е създаване на специализиран актив, който може да бъде ползван единствено от клиента.

Такси за обслужване

Таксите за обслужване се признават през периода на договора за обслужване.

Приходи от лихви

Приходи от лихви се признава пропорционално за периода по метода на ефективната лихва.

Приходи от дивиденди

Приход от дивиденди се признава, когато се установи правото да се получи дивидент

РАЗХОДИ

Разходи за постигане и изпълнение на договор с клиент

Групата признава като актив допълнителните разходи за постигането на договор с клиент, само ако Групата очаква тези разходи да му бъдат възстановени. Това са разходите, които Групата прави за постигане на договор с клиент, които то не би направило ако договора не беше факт. Ако разходите за постигане на договор не отговарят на посочените условия, те се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Ако разходите, направени при изпълнението на договор с клиент, не попадат в обхвата МСС 2, МСС 16, МСС 38, МСС 40, МСС 41, Групата признава актив от разходите, направени за изпълнение на договор, само ако тези разходи отговарят на всеки един от следните критерии:

- разходите се отнасят пряко към даден договор или към очакван договор, който Групата може да идентифицира конкретно;

-разходите създават или подобряват ресурсите на Групата, които ще бъдат използвани за удовлетворяване в бъдеще (или за продължаване на удовлетворяването) на задължения за изпълнение;

-очаква се разходите да бъдат възстановени.

Активите, признати в съответствие с горните текстове, се амортизират на систематична база, която съответства на прехвърлянето към клиента на стоките или услугите, за които се отнася активът.

Групата признава загуба от обезценка на подобни активи, до степента в която балансовата стойност на подобен актив превишава:

- остатъчния размер на възнаграждението, което Групата очаква да получи в замяна на стоките или услугите, за които се отнася активът;

- разходите, които са пряко свързани с предоставянето на тези стоки или услуги и които не са били признати като разходи.

Разходи за обезценка

Групата извършва периодично поне веднъж към датата на финансовия отчет прегледи за наличие/отсъствие на условия за обезценка на финансовите и нефинансовите си активи. Разходите от обезценка на активите се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като разходи от дейността в статиите „разходи за обезценки на нефинансови активи“, „нетни загуби/печалби от обезценка на финансови активи“ и . Принципите на обезценка са подробно разяснени в пояснителните бележки към съответните групи от активи.

Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства (включително инвестиции, на разположение за продажба), приходи от дивиденди, печалба от продажба на финансови активи на разположение за продажба, промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, печалба от операции в чуждестранна валута, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденди се признава на датата, на която е установено правото на Групата да получи плащането, която в случая на котиран ценни книжа е датата, след която акциите стават без право на получаване на последния дивидент.

Към разходите за дейността се отнасят и финансови разходи, които Групата отчита и които са свързани с обичайната дейност. Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за доходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи.

Финансови разходи включват разходи за лихви по заеми, загуби от операции в чуждестранна валута, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата и загуби от хеджингови инструменти, които се признават като печалба или загуба. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от курсови разлики се представят на нетна база във финансовите отчети.

РАЗХОДИ ПО ЗАЕМИ

Лихвата по заеми за финансиране на покупка и развитие на актив, който отговаря на условията за актив създаден в самото предприятие (т.е. актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба) е включена в стойността на актива до момента, до който активите са значително готови за употреба или продажба. Такива разхода по заеми се капитализират нетно от какъвто и да било инвестиционен доход, получен от временното инвестиране на средства, които са в излишък.

Всички други разходи, по заеми се признават в печалба или загуба в периода, през който са възникнали.

ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА

Съгласно българското данъчно законодателство за 2023 г. дружествата дължат корпоративен подоходен данък (данък от печалбата) в размер на 10 % върху облагаемата печалба, като за 2022 г. той също е бил 10 %. За 2024 г. данъчната ставка се запазва на 10%.

Групата прилага балансовия метод на задълженията за отчитане на временните данъчни разлики, при който временните данъчни разлики се установяват чрез сравняване на преносната стойност с данъчната основа на активите и пасивите. Установените отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират и данъчният ефект се изчислява чрез прилагане на данъчната ставка, която се очаква да бъде приложена при тяхното обратно проявление в бъдеще. Отсрочените данъчни задължения се признават при всички случаи на възникване, а отсрочените данъчни активи, само до степента, до която ръководството счита, че е сигурно, че Групата ще реализира печалба, за да използва данъчния актив.

ПЕЧАЛБИ ИЛИ ЗАГУБИ ЗА ПЕРИОДА

Всички приходни и разходни статии, признати за периода, се включат в печалба или загуба, освен ако стандарт или разяснение от МСФО изискват друго.

Печалба или загуба е общата сума на приходите минус разходите, като се изключват компонентите на друг всеобхватен доход.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ МЕЖДУ ТЯХ

Групата спазва изискванията на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица.

Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без разлика на това, дали се прилага някаква цена.

ДОХОД НА АКЦИЯ

Доходът на една акция се изчислява на основата на нетната печалба за периода и общия брой на обикновените поименни акции на Групата.

ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

При първоначално признаване, имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, която включва покупната цена, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние за предвидената му употреба от ръководството.

След първоначалното му признаване, имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Амортизацията се изчислява така, че цената на придобиване на актива, намалена с остатъчната му стойност, да се отпише за периода на полезния му икономически живот, както следва:

Сгради	4% линеен метод
Съоръжения и оборудване	10-33% линеен метод
Компютърна техника	50% линеен метод
Моторни превозни средства	8% линеен метод
Други	15% линеен метод
Земята не се амортизира	

Полезният живот, остатъчната стойност и метод на амортизация се преглежда, коригира, ако е необходимо, в края на всеки отчетен период.

Даден имот, машина, съоръжение или оборудване се отписва при продажба или когато активът окончателно бъде изваден от употреба и не се очакват никакви други икономически ползи от неговата продължаваща употреба. Печалбите или загубите, получени при бракуването или изваждането от употреба на имот, машина, съоръжение или оборудване, се определят като разлика между приблизително изчислените нетни постъпления от продажбата и балансовата сума на актива и се признават в отчета за доходите.

ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Като инвестиционни имоти се отчитат земи и/или сгради, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Като инвестиционни имоти се отчитат и имоти, които се изграждат или разработват за бъдещо използване като инвестиционен имот.

Групата оценяват справедливата стойност на инвестиционния имот за целите на оповестяването като за целта използва оценки от независими оценители.

След първоначалното признаване, Групата използва модела на справедливата стойност за последваща оценка на инвестиционните си имоти. Печалбата или загубата, възникваща от промяна в справедливата стойност на инвестиционния имот, се включва в печалбата или загубата за периода, в който възниква.

Групата оценява справедливата стойност на инвестиционен имот в съответствие с МСФО 13 и отразява, наред с други неща, дохода от наеми, от настоящи лизингови договори и другите допускания на пазарните участници при определянето на цената на инвестиционния имот при актуални пазарни условия.

При определянето на справедливата стойност на инвестиционен имот се избягва двойното отчитане на активи или пасиви, които са признати като отделни активи или пасиви.

Когато се очаква, че настоящата стойност на неговите плащания, отнасящи се за инвестиционен имот (различни от плащанията, отнасящи се за признати финансови пасиви), ще надхвърлят настоящата стойност на съответните парични постъпления, се използва МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, за да се определи дали Групата признава пасива и как оценява всеки такъв пасив.

В изключителни случаи може да е налице ясно доказателство, че справедливата стойност не може да бъде надеждно оценена на непрекъсната основа поради не активен пазар за сравними имоти. Това се допуска за придобити нови или прекласифицирани от ползвани в дейността имоти. При наличие на явна несигурност този инвестиционен имот се представя като се използва модела на цената на придобиване.

Когато справедливата стойност на инвестиционен имот в процес на строителство не е надеждно определима, но се очаква справедливата стойност на имота да бъде надеждно определима, след приключване на строителството, в процеса на строителството този инвестиционен имот се оценява по себестойност. Това продължава докато или неговата справедлива стойност стане надеждно определима или строителството бъде завършено (по-ранната от двете дати).

Ръководството се съобразява с ограничението, че ако е оценило инвестиционен имот в процес на строителство по справедлива стойност, не може да заключи, че справедливата стойност на завършения инвестиционен имот не може да се определи надеждно.

Инвестиционните имоти се отписват при освобождаването или когато трайно се извадят от употреба и от тяхното освобождаване не се очаква никаква бъдеща полза.

Печалбите и загубите от изваждане от употреба или освобождаване от инвестиционен имот, се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването и балансовата сума на актива и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на изваждане от употреба или освобождаване.

НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Отделно придобит нематериален актив

При първоначално признаване, отделно придобитите нематериални активи се отчитат по цена на придобиване. Цената на придобиване на всеки отделно придобит нематериален актив се състои от покупната му цена, включително вносните мита и невъзстановимите данъци върху покупката, след приспадане на търговските отстъпки и всички свързани разходи за подготовката на актива за неговото използване по предназначение.

След първоначалното признаване на отделно придобит нематериален актив той се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка. Полезният живот и амортизационният метод се преразглеждат в края на всеки отчетен период спрямо ефекта от промяна в приблизителната оценка, ако има такава и то в перспектива.

Нематериален актив се отписва при изваждането му от употреба или когато не се очакват бъдещи икономически ползи от неговото използване или изваждането му от употреба. Печалбата или загубата, произтичащи от отписването на нематериален актив, се определя като разлика между нетните приходи от изваждането му от употреба и балансовата стойност на актива, разликата се признава в печалбата или загубата, при изваждането на актива от употреба.

Амортизация

За нематериалните активи с ограничен полезен живот амортизацията се изчислява така, че да се отпише стойността на актива минус предполагаемата му остатъчна стойност за времето на полезният му икономически живот както следва:

Други 15% линейна база

Нематериални активи с неопределен полезен живот не се амортизират, но са обект на преглед за обезценка, както е описано по-долу.

ОБЕЗЦЕНКА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

Имоти, машини и съоръжения както и нематериалните активи са обект на тестване за обезценка.

Балансовата стойност на тези активи се проверява ежегодно за индикация за обезценка и когато активът е обезценен, той се отписва като разход в отчета за всеобхватния доход до неговата очаквана възстановима стойност. Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба, и стойност в употреба на актив или на единица, генерираща парични потоци. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Ако това е така, възстановима стойност се определя за единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Стойността в употреба е настоящата стойност на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат получени от тази единица. Настоящите стойности се изчисляват посредством дисконтови проценти, които се определят преди данъчно облагане и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за единицата рискове, чиято обезценка се измерва.

Загубите от обезценка за единици, генериращи парични потоци, се разпределят първо срещу репутацията на единицата и след това пропорционално между останалите активи на единицата.

Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв (през друг всеобхватен доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението вече се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Последващо увеличение във възстановимата стойност /за активи, за които са били признати загуби от обезценка в печалбата или загубата/, предизвикани от промени в приблизителните оценки, се

признава като приход в отчета за всеобхватния доход, до степента до която те възстановяват обезценката.

РЕПУТАЦИЯ

Превишението на стойността на инвестицията на майката над нейния дял в справедливите стойности на придобитите разграничими активи и пасиви на консолидираните дружества към датата на разменната операция, се признава като търговска репутация и се представя като актив в консолидирания отчет на Групата. Последващата оценка на търговската репутация се определя като разлика между първоначално определената ѝ стойност и натрупаната загуба от обезценка. Съгласно изискванията на МСС 36 Обезценка на активи и счетоводната политика на Групата, репутацията следва да се тества за обезценка веднъж годишно. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период, без право на възстановяване. Превишението на дела на майката в нетните активи (без текущия резултат) на консолидираните дружества над стойността на инвестицията ѝ в същите дружества, се признава в неразпределената печалба в консолидирания отчет.

АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

В съответствие с МСФО 15, когато една от страните по договор с клиент е изпълнила задълженията си по договора, Групата представя договора в отчета за финансовото състояние като активи по договор или пасив по договор в зависимост от връзката между дейността на Групата и плащането от страна на клиента. Групата представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане от продажби по договори с клиенти в статията „търговски и други вземания“ на отчета за финансовото състояние.

Актив по договор с клиент се признава ако Групата изпълнява задължението си, като прехвърля стоки или услуги на клиент, преди клиентът да плати възнаграждение или преди плащането да е дължимо, с изключение на сумите, които са представени като вземане по договор с клиент. Актив по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които то е прехвърлило на клиент. Този актив се оценява в съответствие с изискванията на МСФО 9. Обезценка на актив по договор с клиент се оценява и представя както обезценките на финансовите активи в съответствие с МСФО 9.

Пасив по договор с клиент се признава ако клиентът заплаща възнаграждение или Групата има право на възнаграждение, което е безусловно (т.е. вземане), преди Групата да прехвърли стока или услуга на клиента, когато плащането е извършено или дължимо (което от двете настъпи по-рано). Пасив по договор е задължението на Групата да прехвърли стоки или услуги към клиент, за които то е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента.

Вземането по договор с клиент е безусловно право на Групата да получи възнаграждението по този договор. Това право се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Първоначално признаване и оценяване

Групата признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансово състояние, когато и само когато Групата става страна по договорните клаузи на инструмента. При първоначално признаване, Групата признава всички финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност. Справедливата стойност на даден финансов актив / пасив при първоначалното му признаване обикновено е договорната цена. Договорната цена за финансови активи / пасиви освен тези, които са класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включва разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването / издаването на финансовия инструмент. Разходите по сделката, направени при придобиването на финансов актив и издаването на финансов пасив, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата се отчитат незабавно като разход.

Групата признава финансови активи, използвайки датата на сетълмент на сделката, като по този начин един актив се признава в деня, в който е получен от Групата и се отписва в деня, в който е предоставен от Групата.

Последваща оценка на финансови активи

Последващата оценка на финансовите активи зависи от тяхната класификация при първоначалното им признаване като активи. Групата класифицира финансовите активи в една от следните категории:

1. Оценявани по амортизирана стойност, 2. Оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и 3. Оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Класификацията се определя на база бизнес модела за управление на дадения клас финансови активи и договорните характеристики на паричните потоци. Инвестиции, държани от Групата с цел получаване на печалба от краткосрочни продажби или обратни покупки, се класифицират като финансови активи, държани за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци, се класифицират като финансови активи, отчитани по амортизирана стойност. Инвестиции в дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и продажба се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по амортизирана стойност. След първоначалното признаване активите се отчитат по амортизирана стойност.

Отчитането по амортизирана стойност изисква прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност на финансов актив е стойността по която финансовият актив е отчетен първоначално, намалена с погашенията по главницата плюс или минус натрупаната амортизация с използване на метода на ефективния лихвен процент на всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж и намалена с обезценката.

В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на Групата, в зависимост от изборния бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, инвестиции, държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел както събиране на договорените парични потоци така и продажба на актива и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва, се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. След първоначалното признаване активът се оценява по справедлива стойност с отчитане на промените в справедливата стойност в преоценъчния резерв на инвестициите в ценни книжа (друг всеобхватен доход). Когато дълговият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в друг всеобхватен доход се прехвърлят в печалбата или загубата.

В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на Групата, в зависимост от изборния бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, финансови активи, дългови инструменти, които са на разположение за продажба.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Тази категория финансови активи, се разделя на две подкатегории: финансови активи, държани за търгуване и финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории. Даден финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел продажба в кратък срок или договорните му характеристики не отговарят на условието да пораждат плащания единствено на главница и лихва. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за

хеджиращи инструменти. Тези финансови активи могат да бъдат дългови или капиталови инструменти.

Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата може да направи неотменим избор да признава промените в справедливата стойност в инвестициите в капиталови инструменти в друг всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Печалбите или загубите от промени в справедливата стойност ще се представят в друг всеобхватен доход и няма да могат да се прекласифицират в печалбата или загубата. Когато капиталовият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход направо се прехвърлят в други резерви и неразпределена печалба.

Обезценка на финансови активи

Моделът за обезценка „очаквани кредитни загуби“ се прилага за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, с изключение на инвестиции в капиталови инструменти и договорни активи. Съгласно МСФО 9, загубите се измерват по една от двете бази: 1. очаквани кредитни загуби за следващите 12 месеца след датата на финансовия отчет или 2. очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи. Първата база се прилага когато кредитният риск не е нарастнал значително от датата на първоначално признаване до датата на финансовия отчет (и кредитният риск е нисък към датата на финансовия отчет), в обратния случай се прилага втората база. Групата прилага втората база за търговските вземания и договорните активи (независимо дали са със или без значителен финансов компонент). Нарастването на кредитния риск се следи и определя на база информация за рискови фактори като наличие на просрочие, значително влошаване на финансовото състояние на длъжника и други.

Само за търговски вземания балансовата стойност се намалява, чрез използване на транзитна сметка и последващото възстановяване на отписаните преди това суми се кредитира срещу тази транзитна сметка. Промените в балансовата стойност на транзитната сметка се признават в печалба или загуба.

За всички други финансови активи балансовата сума се намалява с размера на загубата от обезценка.

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, ако в следващ период сумата на загубата от обезценката намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, преди това признатите загуби от обезценка се възстановяват (или директно, или чрез коригиране на корективната сметка за търговски вземания) в печалбата или загубата. Въпреки това възстановяването не може да води до балансова стойност на финансовия актив, която да надвишава онази амортизирана стойност, която би била на датата на възстановяването, ако не е била призната загуба от обезценка.

Съгласно изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, следва да се използва повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39. Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания. Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Групата разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента. При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитният риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

Нито един от финансовите активи на Групата не попада в третата категория.

Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Групата и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно

претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

За Търговски и други вземания Групата използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Групата използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби.

В резултат на това всички краткосрочни вземания, възникнали или предоговорени в рамките на една календарната година Групата обезценява с 1% стойностите им, поради текущия им характер и наличието на нисък кредитен риск.

Краткосрочните вземания от свързани лица Групата обезценява с 2%, поради наличието на свързаност между Групата и неговите дебитори и факта, че имат значителна зависимост едно от друго и малко по – висок кредитен риск.

С 5% обезценка Групата обезценява всички дългосрочни вземания или такива на които им е изтекла давността или не са били погасени в срок. Причината за това е значително по – високия кредитен риск и занижените очаквания за входящите парични потоци от тези контрагенти.

Финансовите инструменти, които се търгуват на активен пазар – акции, дялове и облигации Групата оценява по справедлива стойност в печалбата и загубата. Те се оценяват на база на котировките на фондовите борси по последна борсова цена за акциите и облигациите и цената на обратно изкупуване за дяловете в договорните фондове към датата на оценката им. За тях се формира обезценка при занижаване на цената и преоценка при повишаване на цената, които се отчитат текущо директно в печалбата и загубата на Групата. Смята се, че борсовите котировки и цените на обратно изкупуване на дяловете отговарят най – адекватно на справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по този метод към датата на оценяването им.

Отписване на финансови активи

Финансов актив се отписва от Групата, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато Групата е прехвърлило тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди, произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Групата запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив.

В случаите когато Групата е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките – продажба с уговорка за обратно изкупуване).

При сделки, при които Групата нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата е загубило контрол върху него. Правата и задълженията, които Групата запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които Групата запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която Групата е запазило участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

Последващата оценка на финансови пасиви

Последващата оценка на финансовите пасиви, зависи от това как те са били класифицирани при първоначално признаване. Групата класифицира финансовите си пасиви в една от следните категории:

Пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Пасивите се класифицират в тази категория, когато те принципно са държани с цел продажба в близко бъдеще (търговски задължения) или са деривативи (с изключение на дериватив, който е предназначен за и е ефективен хеджиращ инструмент) или отговаря на условията за попадане в тази категория, определени при първоначалното признаване. Всички промени в справедливата стойност, отнасящи се до пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход към датата, на която възникват.

Пасиви, отчитани по амортизирана стойност

Всички задължения, които не са класифицирани в предишната категория попадат в тази категория. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност посредством метода на ефективния лихвен процент.

Елементите, класифицирани като търговски и други задължения обикновено не се оценяват отново, тъй като задълженията са известени с висока степен на сигурност и уреждането е краткосрочно.

В тази категория обикновено попадат следните финансови пасиви на Групата: търговски задължения, кредити и заеми, задължения по лизингови договори, задължения по получени депозити, задължения по цесии.

Отписване на финансови пасиви

Финансов пасив се премахва от отчет за финансовото състояние на Групата, само когато задължението бъде погасено, прекратено, или изтече. Разликата между балансовата стойност на отписания финансов пасив и изплатената престация се признава в печалбата или загубата.

Лихви, дивиденди, загуби и печалби

Лихви, дивиденди, загуби и печалби, свързани с финансов инструмент или компонент, който е финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Разпределенията за притежателите на инструменти на собствения капитал се признават директно в собствения капитал. Разходите по операцията за капиталова сделка се отразяват счетоводно като намаление на собствения капитал.

Класификацията на финансов инструмент като финансов пасив или инструмент на собствения капитал определя дали лихвите, дивидентите, загубите и печалбите, свързани с този инструмент, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Плащанията на дивиденди за акции, изцяло признати като пасиви, се признават като разходи по същия начин както лихви по облигация. Печалбата и загубата, свързана с обратни изкупувания или рефинансиране на финансови пасиви, се признава в печалбата или загубата, докато обратните изкупувания или рефинансирането на инструменти на собствения капитал се признават като промени в собствения капитал. Промените в справедливата стойност на инструмента на собствения капитал не се признават във финансовите отчети.

Разходите при издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал се отчитат в капитал, например при капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал.

Разходи по сделка, които са свързани с емитирането на съставен финансов инструмент, се разпределят към пасивния и капиталовия компонент, пропорционално на разпределението на постъпленията. Разходите по сделка, които са съвместно свързани с повече от една сделка (например разходите за съвместно предлагане на някои акции и котиране на други акции на фондова борса), се разпределят между тези сделки, като се използва рационална и относима към сходни сделки база за разпределение.

Печалбите и загубите, свързани с промени в балансовата стойност на финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата дори когато се отнасят до инструмент, който включва право на остатъчен дял от активите на предприятието в замяна срещу парични средства или друг финансов актив.

Компенсиране на финансов актив и финансов пасив

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се представя нетната сума когато:

- ✓ има юридически упражняемо право да компенсира признатите суми; и
- ✓ има намерение или да уреди на нетна база, или да реализира актив и едновременно с това да уреди пасив.

При счетоводното отчитане на прехвърлянето на финансов актив, който не отговаря на изискванията за отписване, Групата не компенсира прехвърления актив и свързания пасив.

Компенсирането на признат финансов актив и признат финансов пасив и представянето на нетната стойност се различават от отписването на финансов актив или финансов пасив.

Правото на компенсиране е юридическо право на длъжник по договор да уреди или по друг начин да елиминира цялата или част от сумата, дължима на кредитор, чрез приспадането от тази сума на сума, дължима от кредитора.

Ако има юридическо право да приспадне сума, дължима от трето лице, от сумата, дължима на кредитора, при условие че между трите страни съществува споразумение, в което ясно е установено правото на длъжника да извърши компенсирането, активите и пасивите се представят компенсирано.

ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Пари и парични еквиваленти включват пари в брой, депозити и други краткосрочни високо ликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в определена сума пари и са предмет на незначителен риск от промени на стойността.

За целите само на отчета за паричните потоци, пари и парични еквиваленти включват банкови овърдрафти, платими при поискване. Тъй като характеристиките на подобни банкови споразумения са, че банковото салдо често се променя от положително до овърдрафт, те се считат за неразделна част от управлението на парите на Групата.

СДЕЛКИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се превалутират във функционалната валута на съответното дружество от Групата с помощта на обменните курсове на датата на отчитане. Печалбите и загубите, произтичащи от промените в обменните курсове след датата на сделката се признават в печалба или загуба (освен когато са отсрочени в други всеобхватен доход като хедж на паричен поток)

Непаричните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута се превалутират по обменния курс на датата на транзакцията. Разликите възникнали от превалутирание по непарични позиции, които са оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута (например капиталови инструменти на разположение за продажба) се превалутират, като се използват обменните курсове на датата, когато се определя справедливата стойност.

ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПО СОЦИАЛНОТО И ТРУДОВО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от „Кодекса за социално осигуряване“ (КСО).

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружествата в качеството им на работодател се основават на българското законодателство.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор следните обезщетения:

- неспазено предизвестие – за периода на неспазеното предизвестие;
- поради закриване на Групата или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – от една брутна месечна работна заплата;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – в размер на brutното възнаграждение на работника за два месеца при условие, че има най-малко пет години трудов стаж и не е получавал обезщетение на същото основание;

- при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в Групата;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката не се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване.

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в съответното предприятие може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им включва признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА И ДДС

Дължимият текущо данък се изчислява с помощта на данъчните ставки в сила или приетите за действащи ставки към датата на отчитане. Облагаемата печалба се различава от счетоводната печалба или защото някои доходи и разходи се считат за облагаеми или данъчно признати или защото времето, за което те са били облагаеми или данъчно признати се различава при тяхното данъчно и счетоводно третиране.

Посредством пасивния метод в отчета за финансовото състояние, отсрочен данък се признава за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите в отчета за финансовото състояние и съответната данъчна основа, с изключение на репутацията, която не е призната за данъчни цели, както и за временни разлики, възникнали при първоначално признаване на активи и пасиви, които не влияят върху облагаемата или счетоводна печалба.

Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към датата на отчета.

Активи по отсрочени данъци се признават само до степента, до която Групата счита за вероятно (т.е. е по-вероятно) да е налице облагаема печалба, за да се реализира актив от същата данъчна група (юрисдикция).

Отсрочените данъчни активи и пасиви се приспадат само тогава, когато има законово право да приспадат текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно дружество и намерението на Групата е да уреди сумата на нетна база.

Разходът за данъци за периода, включва текущ и отсрочен данък. Данък се признава в отчета за печалбата или загубата или другия всеобхватен доход, с изключение на случаите, в които той произтича от сделки или събития, които се признават в друг всеобхватен доход или директно в

капитал. В този случай, данъкът се признава в друг всеобхватен доход или съответно директно в собствения капитал. Когато данъкът възниква от първоначалното отчитане на бизнес комбинация, той се включва при осчетоводяването на бизнес комбинацията.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ✓ ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги, не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е приложимо; и
- ✓ вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти се включва в стойността на вземанията или задълженията в отчета за финансовото състояние.

ПРОВИЗИИ

Когато, на датата на отчитане, Групата има сегашно задължение (правно или конструктивно) като резултат от минало събитие и е вероятно, че Групата ще погаси това задължение, се прави провизия в отчета за финансовото състояние. Провизии се правят като се използва най-добрата приблизителна оценка на сумата, която ще е необходима за погасяване на задължението и се дисконтират до сегашна стойност с помощта на дисконтов процент (преди данъци), който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и специфичните за задължението рискове. Промените в приблизителните оценки се отразяват в отчета за доходите през периода, в който възникват. Провизиите по гаранции се измерват с помощта на вероятност модели, базирани на минал опит. Провизиите за реструктуриране се признават само след като засегнатите страни са били информирани за формалния план за реструктуриране.

КАПИТАЛ

Капиталовите инструменти са договори, които поражда остатъчен интерес в нетните активи на Групата. Обикновените акции се класифицират като капитал. Капиталовите инструменти се признават по сумата на получените постъпления, нетно от разходите, пряко свързани с транзакцията. Доколкото тези постъпления превишават номиналната стойност на акциите емитирани, те се кредитират по сметка премиен резерв.

КРИТИЧНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ

Определяне на справедлива стойност

Справедлива стойност е: "Цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката".

Справедливата стойност при първоначално признаване, като цяло се равнява на цената на сделката освен в случаите, в които:

- ✓ Сделката е между свързани лица
- ✓ Сделката е сключена по принуда или при форсмажорни обстоятелства
- ✓ Пазарът на който се е случила сделката е различен от основния или най-изгодния пазар
- ✓ Разчетната единица, представена от цената на сделката, се различава от отчетната единица за актива или пасива, който се оценява по справедлива стойност

Определяне на справедлива стойност при пазари с ниско ниво на активност

При пазари с ниско ниво на активност:

- ✓ Определянето на справедлива стойност зависи от фактите, обстоятелствата и характеристиките на пазара и изисква значителна преценка от страна на оценителя
- ✓ Сделките и котировките могат да не са представителни за определяне на справедлива стойност
- ✓ Необходим е допълнителен анализ върху сделките и котировките. Ако е необходимо те могат да бъдат коригирани, за да дават по-ясна картина при определянето на справедливата стойност

Вземат се предвид характеристиките на активен пазар, който участник на пазара ще вземе предвид на датата на оценката, като:

- Предполага уговорена сделка между участниците на пазара към датата на оценяване по текущите пазарни условия
- Предполага сделката да бъде извършена на основния пазар, в противен случай на най-изгодния пазар
- За нефинансов актив се взема предвид неговата най-ефективна или висока употреба
- За пасив отразява риска при неизпълнение, включително собствения кредитен риск

Използване с цел максимизиране на стойността е онова използване на актив от пазарните участници, което максимизира стойността на актива и което е:

- Физически възможно
- Правно допустимо
- Финансово осъществимо

Използването с цел максимизиране на стойността обикновено е идентично с (но не винаги) текущата употреба.

Ако няма основен пазар, изходната сделка се извършва в най-изгодния пазар, т.е. на пазара, който максимизира сумата, която ще се получи при продажбата на актива и свежда до минимум на сумата, която би била платена за прехвърляне на пасива (най-ликвидния пазар за Активи/Пасиви).

Основните и най-изгодните пазари са едни и същи в повечето случаи.

Премии/отстъпки се съдържат във Справедливата Стойност(СС), ако те отразяват характеристика на актива/пасива, която участниците на пазара ще вземат предвид при сделка с активен пазар.

Прилагането на *блокиращ фактор* е забранено.

Блокиращ фактор: корекция на котирана цена на активен пазар, защото нивото при нормална дневна търговия на пазара не е достатъчно да абсорбира количествата притежавани от предприятието.

Ако пазарната активност спада се използват методи за оценяване.

Когато има наблюдаема пазарна дейност

- ✓ Когато има спад в наблюдаемата пазарна дейност
- ✓ Когато обикновено няма проследима пазарна дейност
- ✓ Фокусът е върху това дали цените при сделките са сформирани в резултат на обичайна дейност (не продажби при ликвидация или бедствие); активността на пазара не е задължителен фокус

Същите принципи са приложими за финансови и нефинансови Активи/Пасиви.

Групата използва подходящи според обстоятелствата методи заостойностяване, за които има достатъчно налични данни за оценяване насправедливата стойност, като използва максимално съответните наблюдаемихипотези и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите.

Подход на пазарните сравнения - използват се цени и друга полезна информация, генерирана от пазарни сделки с идентични или сравними (т.е. подобни) Активи/Пасиви

Подход на базата на разходите - отразява актуалната сума, която би се изисквала текущо, за да се замени годността на актива (често наричана текуща цена за подмяна)

Подход на базата на доходите - превръща бъдещи суми (например парични потоци или приходи и разходи) в единна текуща (т.е. сконтирана) сума, която отразява текущите пазарни очаквания за тези бъдещи суми

Всички активи и пасиви, за които се измерва справедливата стойност или оповестени във финансовите отчети се категоризират в йерархията на справедливата стойност, описана както следва, на базата на най-ниското ниво вход, който е от значение за оценяването на справедливата стойност като цяло.

Йерархията на справедливите стойности се категоризира в три нива на хипотези, използвани при методите за оценяване на справедливата стойност. Категоризацията е в различни нива в йерархията на справедливата стойност на базата на степента, в която входящите данни за измерването са наблюдавани и значението на входящите данни за оценяването на справедливата стойност в тяхната цялост. Йерархията на справедливите стойности предоставящи най-висок ранг на обявените (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (хипотези от 1-во ниво) и най-нисък - на ненаблюдаемите хипотези (хипотези от 3-то ниво).

- Хипотези от 1-во ниво - обявени (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви, до които предприятието може да има достъп към датата на оценяване.

- Хипотези от 2-ро ниво - други хипотези освен включените в ниво 1 обявени цени за актив или пасив, които са наблюдаеми пряко или косвено.
- Хипотези от 3-то ниво - ненаблюдаеми хипотези за актив или пасив. Получени от техники за оценка, които включват входове за актива или пасива, които не се основават на пазарни данни (непазарни фактори)

Трансфери между различните нива на йерархия на справедливата стойност се признават от Групата в края на отчетния период, през който е настъпила промяната.

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани по долу в отчета

Признаване на приходите

При договори с клиенти, обещаното в договора възнаграждение може да включва променлив размер. Тогава Групата оценява приблизително размера на възнаграждението, на което ще има право в замяна на прехвърлянето на обещаните стоки или услуги на клиента. Размерът на възнаграждението може да варира поради отстъпки, намаления, възстановявания, кредити, стимули, бонуси за постигнати резултати, глоби или други подобни елементи. Обещаното възнаграждение може да варира и ако правото на Групата да получи възнаграждение зависи от настъпването или не на бъдещо събитие.

Групата прави приблизителна оценка на размера на променливото възнаграждение, като използва един от следните методи, в зависимост от това кой метод се очаква да може по-добре да предвиди размера на възнаграждението, на което Групата има право:

- очакваната стойност – сборът от сумите, претеглени според вероятностното разпределение в диапазона с възможни възнаграждения;

- най-вероятен размер – единствената най-вероятна стойност в диапазон от възможни стойности на възнаграждение, т.е. единствения най-вероятен резултат от договора).

Метод на амортизация и полезен живот на дълготрайните активи

Амортизируемите дълготрайни активи на Групата включват неговите имоти, машини, съоръжения или оборудване и инвестиционни имоти. При придобиване на нов амортизируем дълготраен актив, Групата определя неговите остатъчна стойност, метод на амортизиране и полезен живот. За определянето на всеки един от посочените показатели се ползват значителни счетоводни и несчетоводни преценки, като участие с тяхното определяне вземат както специалисти от Групата, които са много добре запознати със спецификите и характеристиките на отделните активи, така и ако е необходимо могат да бъдат ползвани външни за Групата специалисти, например специалисти от доставчика на съответния актив. При определянето на посочените показатели се вземат предвид спецификите и характеристиките на актива, очакванията на ръководството на Групата за неговата употреба в дейността, местоположението, на което актива ще извършва своята работа и други фактори. Също така се вземат в предвид данни и фактори за подобни активи, които Групата вече притежава и експлоатира или за които могат да бъдат набавени надеждни външни данни. Взема се в предвид и опитът, натрупан в Групата през годините.

Тестове за обезценка на финансови активи

Финансов актив или група от финансови активи, различни от тези, които попадат в категорията на активи по справедлива стойност през печалбата или загубата се оценяват за индикатори за обезценка в края на всеки отчетен период. Обезценка се определя на база модела на „очакваните кредитни загуби“.

По отношение на капиталови инвестиции, категоризирани като на разположение за продажба Групата смята, че тези активи са обезценени, когато е имало значителен или продължителен спад в справедливата им стойност под себестойност. Определянето на това, дали има „значителен“ или „продължителен“ изисква значителна преценка от страна на Ръководството.

Размерът на загубата от обезценка, признат за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, е разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

Определянето на възстановимостта на дължимите на Групата суми от страна на негови клиенти, заемополучатели и др. длъжници, включва определянето на това дали са налице някакви обективни доказателства за обезценка. Лошите вземания се отписват, когато се идентифицират доколкото е възможно обезценка и несъбираемост да се определят отделно за всеки елемент. В случаите, когато този процес не е възможен, се извършва колективна оценка на обезценка. В резултат начинът, по който индивидуални и колективни оценки се извършват и сроковете отнасящи се до идентифицирането на обективни доказателства за обезценка изискват значителни преценка и може да повлияят значително на балансовата сума на вземания на датата на отчитане.

За оценка и измерване на очакваните кредитни загуби на финансовите активи, Ръководството на Групата е възприело следните подходи:

- търговски и други вземания, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии и активи по договори с клиенти – консолидиран подход.

- предоставени кредити и заеми и кредити и заеми, придобити чрез цесии – общ (тристепенен) стандартизиран подход, базиран на индивидуалния подход,

Групата извършва анализ и преценка на изменението на кредитния риск към датата на финансовия отчет.

Тестове за обезценка на нефинансови активи

Анализът за обезценка на репутация, материални и други нематериални активи изисква оценка на стойността в употреба на актива или на единицата генерираща парични потоци, към които са разпределени активите. Оценката на стойността в употреба се прави най-вече въз основа на дисконтираните модели на паричните потоци, които изискват Групата да направи оценка на очакваните бъдещи парични потоци от актива или от единицата генерираща парични потоци, а също и да се избере подходящ дисконтов процент за да се изчисли настояща стойност на паричните потоци.

Справедливата стойност на некотираните инвестиции

Ако пазарът на даден финансов актив не е активен или не е лесно достъпен, Групата установява справедливата стойност на инвестицията с помощта на методи за оценка, които включват използването на скорешни (последните) формални сделки, позоваване на други инструменти, които са по същество същите чрез анализ на дисконтираните парични потоци и модели на ценообразуване отразяващи специфичните обстоятелства на емитента. Тази оценка изисква Групата да избере измежду диапазон от различни методологии за оценяване и да направи преценка относно очакваните бъдещи парични потоци и дисконтовата ставка.

Приблизителна оценка за отсрочени данъци

Признаването на отсрочените данъчни активи и пасиви включва съставянето на серия от допускания. Например Групата трябва да оцени времето на възстановяване на временни разлики, дали е възможно временните разлики да не бъде възстановени в предвидимо бъдеще или доколко данъчните ставки се очаква да се прилагат за периода, когато активът ще се реализира или пасивът ще се уреди.

Що се отнася до отсрочени данъчни активи, реализирането им в крайна сметка зависи от облагаемия доход, който ще е на разположение в бъдеще. Отсрочените данъчни активи се признават само когато е вероятно, че ще има облагаема печалба, срещу която може да се усвои отсроченият данъчен актив и е вероятно, че Групата ще реализира достатъчно облагаем доход в бъдещи периоди, за да оползотвори намалението при плащането на данък. Това означава, че Групата прави предположения за данъчното си планиране и периодично ги оценява повторно, за да отразяват промяната в обстоятелствата, както и данъчни разпоредби. Освен това измерването на отсрочен данъчен актив или пасив отразява начина, по който Групата очаква да възстанови балансовата стойност на актива или уреди пасива.

Условни активи и пасиви

Условните пасиви на Групата не са признати, но са оповестени, освен ако възможността за изходящ поток на ресурси съдържащ икономически ползи е отдалечен във времето.

Условните пасиви представляват възможни задължения, възникващи от минали събития, чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече

несигурни бъдещи събития не изцяло в рамките на контрола на юридическото лице. Те не се признават защото не е вероятно, че изходящ поток от ресурси ще бъде необходим за покриване на задължението и сумата на задължението не може да бъде оценена с достатъчна надеждност.

Неизбежно определянето на условен пасив изисква значителни преценка от страна на ръководството. Групата не признава условните активи. Те обикновено възникват от непланирани или други неочаквани събития, които поражда възможност в Групата да постъпи входящ поток икономически ползи. Условните активи не се признават във финансовите отчети, тъй като това може да има за резултат признаването на доход, който може никога да не бъде реализиран.

ГРЕШКИ И ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Грешки по смисъла на МСС 8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят от Ръководството на Групата. Въпреки това грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Групата коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка.

В случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка. Към минималните сравнителни финансови отчети Групата представя трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния период, ако се прилага счетоводна политика със задна дата, прави се преизчисление със задна дата на статии или се прекласифицират статии във финансовите отчети и ако това оказва съществено влияние върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период. При наличие на такива обстоятелства се представят три отчета за финансовото състояние към:

- ✓ края на текущия период;
- ✓ края на предходния период; и
- ✓ началото на предходния период.

Датата на този встъпителен отчет за финансовото състояние съвпада с началото на предходния период, независимо от това дали финансовите отчети на Групата представят сравнителна информация за по-ранни периоди.

Когато от Групата се изисква и представя допълнителен отчет за финансовото състояние в съответствие се оповестява:

- ✓ характера на прекласифицирането;
- ✓ сумата на всяка статия или група статии, които са прекласифицирани;
- ✓ причината за прекласифицирането.

Може да възникнат обстоятелства при които е практически невъзможно да се прекласифицира сравнителна информация за конкретен предходен период, за да се постигне съпоставимост с текущия период. Възможно е в предходния период данните може да не са били събирани по начин, който позволява прекласифициране.

Когато прекласифицирането на сравнителна информация е практически невъзможно, Групата оповестява причината, поради която не е прекласифицирана информацията и същността на корекциите, които е следвало да бъдат направени, ако сравнителната информация е била прекласифицирана.

Групата не представя пояснителните приложения, свързани с встъпителния отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

РЕКЛАСИФИКАЦИИ

Рекласификациите представляват промени в представянето на отделни позиции във финансовите отчети с цел постигане на по-вярно и честно представяне на информацията в тях. Тези рекласификации се правят ретроспективно, като се коригират началните салда на всеки засегнат елемент от отчета и се

представя допълнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ МЕЖДУ ТЯХ

Групата спазва изискванията на МСС 24 при определяне и оповестяване на свързаните лица. Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без разлика на това дали се прилага някаква цена

III. ПОЯСНЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

1.1. Приходи

1.1.1. Приходи и разходи за лихви

Вид приход	12.2023	12.2022
Приходи от лихви	837	909
ОБЩО	837	909

Вид разход	12.2023	12.2022
Разходи за лихви	(1 022)	(1 000)
ОБЩО	(1 022)	(1 000)

1.1.2. Приходи от дивиденди

Към 31.12.2023 г. Групата е отчетала приход от дивиденди от неконтролирани участия в размер на 130 хил.лв. и към 31.12.2022 г. Групата е отчетала приход от дивиденди в размер на 7 хил.лв.

1.1.3. Нетни печалби (загуби) от финансови активи и пасиви, отчетани по справедлива стойност в печалбата и загубата.

Вид	12.2023	12.2022
Печалби от операции с финансови активи, отчетани по справедлива стойност в печалбата и загубата	54	23
Печалби от преоценки на финансови активи, отчетани по справедлива стойност в печалбата и загубата	772	745
Загуби от операции с финансови активи, отчетани по справедлива стойност в печалбата и загубата	(12)	(27)
Загуба от обезценки на финансови активи, отчетани по справедлива стойност в печалбата и загубата	(341)	(391)
ОБЩО	473	350

1.1.4. Печалби (загуби) от освобождаване на инвестиции

През периода, приключващ на 31.12.2023 г. Групата не е реализирала резултат от освобождаване на инвестиции. През периода приключващ на 31.12.2022 г. Групата е реализирала 300 хил.лв. печалба от продажба на инвестицията си във „Виплюс“ ЕООД

1.1.5. Загуби от обезценки (нетно), определени в съответствие с МСФО 9

Вид разход	12.2023	12.2022
Обезценка за очаквани кредитни загуби от финансови активи съгл. МСФО 9	(51)	(69)
Възстановена загуба от кредитна обезценка, съгл. МСФО 9	91	59
ОБЩО, нетно	40	(10)

1.1.6. Приходи от договори с клиенти

Вид разход/приход	12.2023	12.2022
Приходи от продажба на услуги по договори с клиенти	265	303
Управление на КИС	992	582
ОБЩО	1 257	885

1.1.7. Други приходи

Вид разход/приход	12.2023	12.2022
Приходи от такси на клиенти	6	-
Други	-	-
ОБЩО	6	-

1.2. Разходи

1.2.1. Разходи за материали

Вид разход	12.2023	12.2022
Канцеларски материали	(2)	(2)
Ел. енергия	(5)	(9)
Други	(4)	(3)
ОБЩО	(11)	(14)

1.2.2. Разходи за услуги

Вид разход	12.2023	12.2022
Застраховки	(89)	(88)
Одит	(3)	(11)
Пласиране на облигации	-	(17)
Правни услуги	(83)	(134)
Сделки с ценни книжа	(13)	(6)
Банка довереник	(26)	-
Счетоводно обслужване	(52)	(9)
Такса БФБ и КФН	(58)	(52)
Такса ЦД	(19)	(19)
Наеми и консумативи	(23)	(22)
Софтуеърни услуги	(23)	
Други	(93)	(44)
ОБЩО	(482)	(402)

1.2.3. Разходи за заплати и осигуровки на персонала

Вид разход	12.2023	12.2022
Разходи за заплати	(537)	(428)
Разходи за осигуровки	(86)	(74)
ОБЩО	(623)	(502)

1.2.4. Други разходи

Вид разход	12.2023	12.2022
МДТ	(4)	(3)
Непризнат ДК	-	(34)

Други	(41)	(25)
ОБЩО	(45)	(62)

1.2.5. Финансови приходи и разходи

Финансови приходи и разходи	12.2023	12.2022
Други финансови разходи	(6)	(3)
Приходи от такси и комисионни	-	3
Общо	(6)	-

1.2.6. Разходи за данъци

Вид разход	12.2023	12.2022
Текущ разход за данък върху печалбата	(51)	(24)
Други компоненти на текущ данъчен разход		
Очакван Разход/приход по отсрочени данъци, отнасяща се до възникването и обратното проявление на временни разлики	(46)	(31)
Общо	(46)	(31)

1.2.7. Доход на акция

Изчисление за доход на акция	12.2023	12.2022
Финансов резултат, нетно от данъци	557 715,38	421 535
Брой акции	1 191 105	1 191 105
Доход/загуба на една акция	0,47	0,35

2. Консолидиран Отчет за финансовото състояние

Нетекущи активи

2.1. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Дълготрайните активи на Групата представляват земи и сгради, намиращи се в гр. Любимец, обл. Хасково, както и офис обзавеждане.

Промените в балансовите стойности към 31 декември 2023 г. и към 2022г. могат да бъдат представени по следния начин:

	Земи	Сгради	Офис Обзавеждане	Машини и оборудване	Активи в процес на придобиване	Други	Общо
Отчетна стойност							
Салдо към 31.12.2022	-	-	2	22	3	6	33
Придобити активи през периода	-	-	-	1	-	-	1
Салдо към 31.12.2023	-	-	2	23	3	6	34
Амортизация и обезценка							
Салдо към 01.01.2022	-	(15)	(2)	(8)	-	-	(25)
Амортизация за годината	-	-	-	(3)	-	-	(3)
Други изменения	-	-	-	1	-	-	1
Салдо към 31.12.2022	-	-	(2)	(22)	-	(6)	(30)
Амортизация за годината	-	-	-	-	-	-	-
Други изменения	-	-	-	-	-	-	-
Салдо към 31.12.2023	-	-	(2)	(22)	-	(6)	(30)
Балансова стойност							
Балансова стойност към 31.12.2022	-	-	-	-	3	-	3
Балансова стойност към 31.12.2023	-	-	-	1	3	-	4

Начините на отчитане на дълготрайните активи са оповестени в Приложението за счетоводната политика на Групата. Дълготрайните активи на Групата не са заложили като обезпечение и периодично се оценяват на база на изготвени оценки от лицензиран оценител.

2.2. Нематериални активи различни от репутация

Равнение	Търговски марки	Лицензи	Програмни продукти	Други	Общо
<i>Отчетна стойност</i>					
Салдо към 31.12.2022	828	4	170	39	1 041
Придобити активи	-	-	22	-	22
Салдо към 31.12.2023	828	4	192	39	1 054
<i>Амортизация и обезценка</i>					
Салдо към 31.12.2021	-	(4)	(170)	(10)	(184)
Амортизация	(10)	-		(2)	(12)
Салдо към 31.12.2022	(10)	(4)	(170)	(12)	(196)
Амортизация	(8)	-	(2)	-	(10)
Други изменения	-	-	2	-	2
Салдо към 31.12.2023	(18)	(4)	(170)	(12)	(204)
<i>Балансова стойност</i>					
Балансова стойност към 31.12.2022	818	-	-	27	845
Балансова стойност към 31.12.2023	810	-	22	27	859

2.3. Инвестиционни имоти

Равнение	Земи	Сгради	Общо
<i>Отчетна стойност</i>			
Салдо към 31.12.2022	213	75	288
Промяна в справедливата стойност	84	(19)	65
Други изменения	1	-	1
Салдо към 31.12.2023	287	56	354
<i>Амортизация и обезценка</i>			
Салдо към 01.01.2022	-	-	-
Салдо към 31.12.2022	-	-	-
Салдо към 31.12.2023	-	-	-
<i>Балансова стойност</i>			
Балансова стойност към 31.12.2022	213	75	288
Балансова стойност към 31.12.2023	287	56	354

Към 31.12.2023 г. ръководството е направило преглед на притежаваните инвестиционни имоти и е установено, че стойностите се различават от пазарните. За това е възложено на лицензиран оценител „Импакт оценители“ ООД да изготвят експертна оценка. За изготвяне на оценката са използвани метода на амортизираната възстановима стойност и метода на пазарните аналози при използване на теглови коефициенти на двата метода при изготвяне на оценката 50%:50%.

2.4. Други дългосрочни инвестиции

Вид	2023 г.	2022 г.
Други финансови активи, дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалба и загуба - Инвестиционни бонове	8	8
Други финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - акции	-	-
ОБЩО	8	8

Дългосрочните инвестиции на Групата представляват неупражнени инвестиционни бонове от първи тур на масовата приватизация и акции, търгувани на БФБ.

2.5. Други нефинансови активи – текущи и нетекущи;

През 2019 г. дружеството-майка на групата успешно емитира и пласира емисия облигации с код BG21_00025191. Размерът на емисията е 11 000 хил. Евро. Емитирани са 11 000 бр. облигации – обикновени, поименни, безналични, лихвоносни, свободно прехвърляеми, неконвертируеми и обезпечени. Краен срок на падежа – 27.12.2027 г. Дружеството има сключена застраховка „Облигационни емисии“ във връзка с емитирания облигационен заем, като полицата е издадена от „ЗАД Армеец“ АД, а покритието възлиза на 13 608 хил. евро. Платената застрахователна премия се представя в Консолидирания отчет за финансовото състояние като други нефинансови активи, съответно като други нетекущи нефинансови активи и като други текущи нефинансови активи.

Вид	2023 г.	2022 г.
Други нетекущи финансови активи – предплатени разходи по застрахователна полица на облигационна емисия	188	277
Други текущи финансови активи – предплатени разходи по застрахователна полица на облигационна емисия	90	89
ОБЩО	278	366

2.6. Положителна репутация

Равнение на репутацията	хил. лв.
Крайно салдо 31 декември 2020 г.	3 330
Продажба на „КБМ“ ЕООД	(3 330)
Придобиване на „ЮГ МАРКЕТ“ ЕАД	574
Придобиване на „ЮГ МАРКЕТ ФОНД МЕНИДЖМЪНТ“ ЕАД	117
Крайно салдо 31 декември 2021 г.	691
Крайно салдо 31 декември 2022 г.	691
Крайно салдо 31 декември 2023 г.	691

Текущи активи

2.7. Други текущи финансови активи

Вид	2023	2022
Текущи финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата	11 555	8 063
Текущи финансови активи, отчитани по амортизируема стойност	8 650	7 834
ОБЩО	20 205	15 897

2.7.1. Текущи финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата

Вид	2023	2022
Борсови капиталови инструменти - акции и дялове, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата	9 101	6 980
Некотиранни капиталови инструменти - дялове, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата	2 454	1 083
ОБЩО	11 555	8 063

Всички краткосрочни финансови активи на дружествата от групата се отчитат по справедлива стойност през печалбата и загубата. Всички акции и дялове, които са борсово търгуеми са преоценени по последна борсова цена към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г., а всички останали дялове са преоценени по цена на обратно изкупуване към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г. Печалбите и загубите са признати в отчета за печалбата загубата и другия всеобхватен доход на ред "Нетни печалби (загуби) от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата".

Вид	2023	2022
Инвестиции в акции и дялове	4 702	2 851
Акции и дялове, заложенни по репо сделки	6 853	5 212

ОБЩО	11 555	8 063
-------------	---------------	--------------

2.7.2. Текущи финансови активи, отчетани по амортизируема стойност

Вид	2023	2022
Кредити, отчетени по амортизируема стойност,	105	1 224
Обезценка на кредити и лихви, отчетени по амортизируема стойност	(2)	(12)
Вземания и лихви по договор за цесия	5 463	5 031
Обезценка на вземания по договор за цесия	(55)	(50)
Вземания и лихви по репо сделки	204	202
Предоставени аванси	2 964	1 053
Обезценка на вземания по предоставени аванси	(29)	(10)
Вземания по конвертируеми облигации	-	396
ОБЩО	8 650	7 834

Предоставените аванси от дружествата в групата са както следва:

Преведени суми по предварителни договори за покупка - продажба на финансови инструменти общо в размер на 2 964 хил. лв. обезценени със съответната обезценка съгласно МСФО 9. Срока на договорите е в рамките на една година.

Някои текущи финансови активи са били обезценени с размера на очаквани кредитни загуби, като съответната обезценка в размер на 45 хил. лв. (2022 г.: 50 хил. лв.) е призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на търговските и други вземания може да бъде представено по следния начин :

Вид	2023	2022
Салдо към 1 януари	(72)	(24)
Начислена обезценка съгл. МСФО 9	(45)	(50)
Възстановена обезценка съгл. МСФО 9	31	1
ОБЩО	(86)	(72)

2.8. Търговски и други текущи вземания

Вид:	2023	2022
Вземания по договори с клиенти	235	130
Обезценка на вземания от клиенти	(2)	
Вземания по продажби на ФА	6 029	11 648
Обезценка на вземания по продажби на ФА	(72)	(127)
Парични средства на клиенти	381	715
Търговски вземания от свързани лица	-	-
Други вземания	70	43
Други вземания от свързани лица	12	12
ОБЩО	6 653	12 421

Всички вземания са текущи. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички финансови активи и търговски и други вземания на Групата са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение, а за всички търговски вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода.

Търговските и други вземания са били обезценени и съответната обезценка в размер на 6 хил. лв. (2022 г.: 19 хил. лв.) е призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на търговските и други вземания може да бъде представено по следния начин :

Вид	2023	2022
Салдо към 1 януари	(128)	(166)
Начислена обезценка съгл. МСФО 9	(6)	(19)
Възстановена обезценка съгл. МСФО 9	60	58

ОБЩО	(74)	(127)
-------------	-------------	--------------

2.8.1. Парични средства

Парични средства	2023	2022
В лева	1 129	665
В EUR	1	
ОБЩО	1 130	665

Наличните парични средства във валута са преоценени по заключителен курс към 31.12.2023и 31.12.2022г.

2.9. Собствен капитал

2.9.1. Основен капитал

Акционер	31.12.2023 г.				31.12.2022 г.			
	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял
Юридически лица	303 047	303 047	303 047	25%	302 650	302 650	302 650	25%
Физически лица	888 058	888 058	888 058	75%	888 455	888 455	888 455	75%
	1 191 105	1 191 105	1 191 105	100%	1 191 105	1 191 105	1 191 105	100%

Вид акции	31.12.2023 г.			31.12.2022 г.		
	Брой акции	Стойност	Номинал	Брой акции	Стойност	Номинал
Емитирани - изкупени и платени	1 191 105	1 191 105	100%	1 191 105	1 191 105	100
Общо:	1 191 105	1 191 105	100%	1 191 105	1 191 105	100%

2.9.2. Резерви

Резервите на Групата към 31.12.2023 г. са в размер на 29хил.лв. и представляват - Общи законови резерви - 10 хил.лв., резерви формирани от финансовия резултат с решение на Общото събрание в размер на 19 хил.лв. Към 31.12.2022 г. резервите са в размер на 29 хил.лв.

2.9.3. Финансов резултат

	2023	2022
Натрупан финансов резултат:	3 608	3 097
- Неразпределена печалба	3 638	3 127
- Непокрита загуба	(30)	(30)
Текущ финансов резултат	558	511
ОБЩО	4 166	3 608

Нетекучи пасиви

2.10. Други нетекучи финансови пасиви

На 27 декември 2019 г. Дружеството-майка издава облигации с ISIN код BG2100025191. Общия размер на облигационния заем е 11 000 000 (единадесет милиона) EUR или легова равностойност 21 514 130 лв. Облигационния заем е разпределен в 11 000 броя облигации с номинал 1 000 EUR/бр. Облигациите са обикновени, лихвоносни, безналични, поименни, свободно прехвърляеми и обезпечени. Срока (матуритетата) на облигационния заем е 8 (осем) години, считано от датата на сключване на заема с три години гратисен период. Падежът лихвените плащания на облигационния заем е на 6 месечен период, считано от 27.12.2019 г., като последното лихвено плащане следва да бъде на 27.12.2027 г. Падежите на главничните плащания започват от 27.06.2023 г., отново на 6

месечен период, като последното лихвено плащане следва да бъде направено на 27.12.2027 г. За обезпечение на облигацията, Дружеството-майка е сключило и поддържа активна застраховка в ползва на Банката довереник на облигационерите. Общата агрегатна стойност на застрахователното покритие възлиза на 13 609 хил. EUR.

Падежите по облигационния заем - главници и лихви са следните:

Вид	2023 г.	2022 г.
Нетекуща част на финансов пасив по облигационен заем	15 060	17 211
ОБЩО	15 060	17 211

2.11. Активи и пасиви по отсрочени данъци

Временна разлика, неизползвани данъчни загуби, неизползвани данъчни кредити	31.12.2022		Движение на отсрочените данъци за				31.12.2023	
	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	увеличение		намаление		Данъчна временна разлика	Отсрочен данък
			Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък		
Активи по отсрочени данъци								
Обезценка на финансови инструменти, държани за търгуване, по справедлива стойност	156	16	-	-	-	-	156	16
Обезценка на други активи, съгл. МСФО 9	199	20	-	-	-	-	199	20
Неизползвани данъчни загуби	413	41	-	-	-	-	413	41
Доходи на ФЛ	12	1	-	-	-	-	12	1
Общо активи по отсрочени данъци:	782	78	-	-	-	-	782	78
Пасиви по отсрочени данъци								
Преоценка на финансови инструменти, държани за търгуване, по справедлива стойност	1 095	109	-	-	-	-	1 095	109
Преоценка инвестиционни имоти	248	25	-	-	-	-	248	25
Общо пасиви по отсрочени данъци:	1 342	134	-	-	-	-	1 342	134
Отсрочени данъци (нето)	(560)	(56)	-	-	-	-	(560)	(56)

Текущи пасиви

2.12. Други текущи финансови пасиви

Вид	2023 г.	2022 г.
Текуща част на задължения по облигационен заем	4 303	4 303
Задължения за лихви по облигационен заем	408	10
Задължения по репо сделки	4 370	3 336
Лихви по репо сделки	43	30
ОБЩО	9 124	7 679

Пасиви, възникващи от финансовата дейност са тези за които парични потоци са били, или бъдещи парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на Групата като парични потоци от финансова дейност. В представената по долу таблицата са описани промените в задълженията на Групата, които възникват от финансовата му дейност, включително паричните и непаричните промени.

	2022 г.	Парични изменения	Други изменения*	2023 г.
Облигационен заем	21 524	(2 594)	841	19 771
Репо сделки	3 366	886	161	4 413
Общо	24 890	(1 708)	1 002	24 184

2.13. Търговски и други текущи търговски задължения

Вид	2023 г.	2022 г.
Задължения към доставчици	18	11
Задължения към доставчици по покупки на финансови активи	97	570
Парични средства на клиенти	381	715
Получени аванси	-	40
Задължения към персонал за работни заплати	27	18
Задължения за осигурителни вноски	15	14
Задължения по договори за управление	4	11
Приходи за бъдещи периоди	-	-
ОБЩО	542	1 379

Задълженията към персонала са текущи и представляват задължения за заплати и осигурителни вноски на настоящи служители на Групата. Те следва да бъдат уредени в рамките на един до два месеца.

2.14. Текущи пасиви и активи, свързани с данъци

Вид	2023 г.	2022 г.
Текущи активи, свързани с данъци		
ДДС	2	-
ОБЩО	2	-
Текущи пасиви, свързани с данъци		
МДТ	-	2
ДДФЛ	4	1
ДДС	-	11
Данъци върху печалбата	12	17
ОБЩО	16	31

2.15. Сделки със свързани лица

Свързани лица за групата на "Булгар Чех Инвест Холдинг" АД е ключовия управленски персонал за Дружествата от Групата и дъщерните предприятия.

Сделките със свързаните лица са оповестени в таблицата по - долу:

	2023 г.	2022 г.
Вземания		
Сделки със собственици	-	-
Ключов управленски персонал	-	-
Задължения		
Сделки с ключов управленски персонал		
Управленски договори - възнаграждения	56	35
Изплатени възнаграждения по управленски договори	(63)	(35)

Разчетите на Дружествата от групата със свързаните лица към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г. са представени в таблицата по - долу:

Вид	2023 г.	2022 г.
Текущи финансови активи и вземани от свързани лица		
- Ключов управленски персонал	12	12
Общо вземания от свързани лица	12	12

Текущи задължения към:		
- Ключов управленски персонал	4	11
Общо задължения към свързани лица	4	11

3. Други оповестявания

3.1. Дивиденди

Дружеството – майка на групата не е разпределяла дивиденди в полза на акционерите през 2023 и 2022 г.

3.2. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	2023 г.	2022 г.
Други финансови активи	8 650	7 438
Други текущи финансови активи от свързани лица	-	-
Финансови инструменти	11 555	8 063
Търговски и други вземания	6 653	12 409
Търговски и други вземания от свързани лица	12	12
Текущи активи, свързани с данъци	2	-
Пари и парични еквиваленти	1 130	665
ОБЩО	28 002	28 983

Финансови пасиви	2023 г.	2022 г.
Облигационен заем	19 771	21 524
Други финансови пасиви	4 413	3 366
Търговски и други задължения	500	1 336
Текущи пасиви, свързани с данъци	16	31
Задължения към свързани лица	4	11
Задължения към персонал	42	32
ОБЩО	24 746	26 300

Информация относно счетоводната политика при отчитането на всяка категория финансови инструменти поместена по горе в текущия отчет. Оповестени са и методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в т.2.16.

3.3. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

При осъществяване на своята текуща, инвестиционна и финансова дейност, Групата е изложено на следните финансови рискове:

- Кредитен риск: възможността длъжник да не изплати задълженията си – изцяло или частично – или да не го изплати своевременно, предизвиквайки по този начин загуба за Групата;
- Ликвиден риск: рискът Групата да няма или да не е в състояние да набави парични средства, когато са необходими и поради това да срещне трудности при изпълнение на своите финансови задължения;
- Пазарен риск: рискът определен финансов инструмент да претърпи колебания по отношение на справедливата стойност или на бъдещите парични потоци в резултат на колебания на пазарните цени. Всъщност Групата е изложено на три компонента на пазарния риск:
 - Лихвен риск;
 - Валутен риск;
 - Риск от промяна в цената на собствения капитал.

За ефективно управление на тези рискове, Съветът на Директорите е одобрил специфични стратегии за мениджмънт на финансовия риск, които са в съответствие с корпоративните цели. Основните насоки на тези стратегии определят краткосрочните и дългосрочните цели и действия, които трябва да се предприемат, за да се управляват финансовите рискове, пред които е изправено Групата.

Основните насоки на политиката по отношение на финансовите рискове са следните:

- Минимизиране на лихвения риск, валутния риск и ценовия риск за всички видове сделки;
- Максимално използване на „естественото хеджиране“, при което в максимална възможна степен се залага на естественото прихващане на продажби, разходи, дължими суми и вземания, преизчислени в съответната валута, вследствие на което се налага прилагане на стратегии на хеджиране само за салдата в превишение. Същата стратегия се прилага и по отношение на лихвения риск;
- Всички дейности по управление на финансовия риск се осъществяват и контролират на централно ниво;
- Всички дейности по управление на финансовия риск се осъществяват на разумна и последователна основа и при спазване на най-добрите пазарни практики.

Групата може да инвестира в акции или други подобни инструменти само в случай, че е налице временна допълнителна ликвидност, като за всички подобни сделки е необходимо разрешение от Съвета на директорите.

Пазарен риск

Пазарен риск е вероятността да бъдат реализирани загуби при управление на финансови средства под въздействие на неблагоприятни изменения в цените на финансовите инструменти, пазарните лихвени проценти и валутните курсове, както и на изменения, възникващи в преобладаващите пазарни цени на търгуеми инструменти – акции, борсово търгуеми стоки, стратегически суровини, енергоносители и други. Този риск се поражда от характеристиките на макроикономическата среда и от състоянието на капиталовите пазари в страната и чужбина, действа извън Групата и не може да бъде диверсифициран. В условията на пандемия от вируса COVID-19, съпроводена с набираща скорост значителна по размерите си световна икономическа криза, пазарите на финансови инструменти, суровини, енергоносители и други регистрират значителни спадове. Основните методи за ограничаването на пазарния риск и неговите отделни компоненти са събирането и обработването на информация за макроикономическата среда и на тази база прогнозиране и съобразяване на дейността на Групата с очакваната динамика на тази среда.

3.3.1. Анализ на кредитния риск

Кредитния риск за Групата се ограничава до размера на балансовата стойност на финансовите активи, собственост на Групата, които са налични към датата на съставяне на финансовия отчет:

Групи финансови активи – балансови стойности:	2023	2022
Други дългосрочни инвестиции	8	8
Финансови инструменти	11 555	8 063
Други текущи финансови активи	8 650	7 438
Други текущи финансови активи от свързани лица	-	-
Търговски и други вземания	6 653	12 805
Търговски и други вземания от свързани лица	12	12
Текущи активи, свързани с данъци	2	-
Пари и парични еквиваленти	1 130	665
Балансова стойност	28 010	28 983

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, необезпечени облигации и деривативни финансови инструменти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск.

Съгласно МСФО 9 Дружествата от групата обезценяват всичките си вземания по опростен метод на изчисляване на обезценка като признават загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия

срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Групата използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби.

В резултат на това всички краткосрочни вземания, възникнали или предоговорени в рамките на една календарната година Групата обезценява с 1% стойностите им, поради текущия им характер и наличието на нисък кредитен риск.

Групата обезценява вземанията си от свързани лица с 2%, поради наличието на малко по – завишен риск от събиране на вземанията, тъй като дружествата контрагенти са в една финансова група с Дружествата от групата.

Изчислената обезценка по фази по отношение на финансовите активи, отчитани по амортизируема стойност, търговските и други текущи вземания и текущите данъчни активи може да бъде представена по следния начин:

	Фаза 1	Фаза 2
Предоставени аванси	2 964	-
Вземания по договори за цесия	5 463	-
Заеми	10	95
Търговски и други вземания	5 177	1 159
Репо сделки	204	-
Вземания от свързани лица	12	-
Обезценка на вземания	(135)	(25)
Общо:	13 695	1 229

3.3.2. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода. Групата държи пари в банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2023 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

Към 31.12.2023 година	Преносна (балансова) стойност	Договорени парични потоци	Договорени парични потоци, в т.ч.				
			до 1 година	над 1 година до 3 години	над 3 години до 5 години	над 5 години	Общо
Финансови активи	27 990	28 349	28 349	-	-	-	28 349
Финансови инструменти	11 555	11 555	11 555	-	-	-	11 555
Други текущи финансови активи по амортизируема стойност	8 650	8 741	8 741	-	-	-	8 741
Търговски и други вземания от трети лица	6 643	6 911	6 911	-	-	-	6 911
Търговски и други вземания от свързани лица	12	12	12	-	-	-	12

Парични средства и парични еквиваленти	1 130	1 130	1 130	-	-	-	1 130
Финансови пасиви	24 686	26 532	12 698	9 400	4 434	-	26 532
Други финансови пасиви – облигационен заем	19 711	21 360	7 526	9 400	4 434	-	21 360
Други финансови пасиви	4 413	4 610	4 610	-	-	-	4 610
Търговски и други задължения към трети лица	558	558	558	-	-	-	558
Търговски и други задължения към свързани лица	4	4	4	-	-	-	4
Общо нетна ликвидна стойност	3 304	1 817	15 651	(9 400)	(4 434)	-	1 817

Към 31.12.2022 година	Преносна (балансова) стойност	Договорени парични потоци	Договорени парични потоци, в т.ч.				
			до 1 година	над 1 година до 3 години	над 3 години до 5 години	над 5 години	Общо
Финансови активи	28 983	28983	28983	-	-	-	28 983
Финансови инструменти	8 063	8 063	8 063	-	-	-	8 063
Други текущи финансови активи по амортизируема стойност	7 834	7 834	7 834	-	-	-	7 834
Търговски и други вземания от трети лица	12 409	12 409	12 409	-	-	-	12 409
Търговски и други вземания от свързани лица	12	12	12	-	-	-	12
Парични средства и парични еквиваленти	665	665	665	-	-	-	665
Финансови пасиви	26 300	28 882	10 075	9 760	9 047	-	28 882
Други финансови пасиви – облигационен заем	21 524	23 953	5 146	9 760	9 047	-	23 953
Други финансови пасиви	3 366	3 519	3 519	-	-	-	3 519
Търговски и други задължения към трети лица	1 399	1 399	1 399	-	-	-	1 399
Търговски и други задължения към свързани лица	11	11	11	-	-	-	11
Общо нетна ликвидна стойност	2 683	101	18 908	(9 760)	(9 047)	-	101

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

3.3.3. Анализ на валутния и лихвения риск

Групата няма съществени експозиции на валутен риск, доколкото съществената част от активите и пасивите му са деноминирани в национална валута и евро, за което е валиден фиксиран курс от 1.95583 лв. за 1 евро от датата на въвеждането на режима на валутен борд в България.

Групата няма съществени експозиции на лихвен риск, доколкото финансовите активи и пасиви, отчетани по амортизируема стойност са договорени в условията на фиксирани лихвени нива.

3.4. Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви Групата приема като основен пазар финансовите пазари в България - БФБ, големите търговски банки - дилъри и за определени специфични инструменти - директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. При заемите по фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на Групата по отношение на пазарните лихвени равнища. Доколкото все още не съществува достатъчно активен пазар на различните финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

Някои от финансовите активи и пасиви на Групата се оценяват по справедлива цена в края на всеки отчетен период.

Вид	2023 г.	2022 г.
Борсови капиталови инструменти - акции и дялове, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата	9 101	7 476
Некотиранни капиталови инструменти - дялове, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата	2 454	587
ОБЩО	11 555	8 063

Вид приход	2023 г.	2022 г.
Печалби от операции с финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	54	1
Печалби от преоценки на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	772	288
Загуби от операции с финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	(12)	-
Загуба от преоценки на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	(341)	(110)
ОБЩО	473	179

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение.;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху

оценката на инструмента. Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3. За оценяването на значението на даден елемент за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват е необходимо да бъдат взети предвид специфичните за даден актив или пасив фактори.

Следната таблица представя нивата в йерархията на финансови активи към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
31.12.2023 г.	11 555	354	8	11 917
Дългосрочни финансови активи	-	-	8	8
Краткосрочни финансови активи	11 555	-	-	11 555
Инвестиционни имоти	-	354	-	354

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
31.12.2022 г.	8 063	288	8	8 359
Дългосрочни финансови активи	-	-	8	8
Краткосрочни финансови активи	8063	-	-	8 063
Инвестиционни имоти	-	288	-	288

Краткосрочни финансови активи (Ниво 1)

Справедливата стойност на краткосрочните финансови активи (Ниво 1) е определена на база последна борсова цена на търгуемите финансови инструменти на Българска фондова борса АД съответно към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г.

Краткосрочни финансови активи (Ниво 3)

Справедливата стойност на финансовите активи (Ниво 3) е определена, чрез оценка на независим лицензиран оценител, използвайки вътрешна и външна информация. Използваните методи са метод на чистата стойност на активите и метод на дисконтираните парични потоци.

Методът на чистата стойност на активите се основа на индивидуална оценка на активи и пасиви на Групата. При благоприятна/(неблагоприятна) промяна на справедливата стойност на активите/пасивите, съответно чистата стойност на акциите ще се увеличи(намалее).

Значими ненаблюдаеми входящи данни при метод на дисконтиране на чистите парични потоци и тяхното взаимовръзка със справедливата стойност са както следва:

- Прогнозни входящи и изходящи парични потоци - определената справедлива стойност ще се увеличи (намалее), ако входящите парични потоци се увеличат (намалее) и ако изходящите парични потоци намалее (се увеличат);
- дисконтов процент – определената справедлива стойност ще се увеличи (намалее), ако дисконтовият процент е съответно по-ниска (по-висока).

Началното салдо на финансовите активи на ниво 3 може да бъде равно с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	Ниво 3
Салдо към 1 януари 2022 г.	8
Салдо към 31 декември 2022 г.	8
Салдо към 31 декември 2023 г.	8

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на коефициент на задлъжнялост, представляващ съотношението на нетен дълг към общия капитал. През представените периоди дългът на Групата не е съществен и се финансира основно от собствени средства.

3.5. Политики и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на коефициент на задлъжнялост, представляващ съотношението на нетен дълг към общия капитал. През представените периоди дългът на Групата не е съществен и се финансира основно от собствени средства.

3.6. Корекция на грешки, промяна в счетоводна политика и рекласификации

През периода не са констатирани грешки във финансовата информация, касаеща предходни отчетни периоди. Не са отчетени ефекти от промени в прилаганите счетоводни политики. Рекласификациите по позиции са оповестени в индивидуалните бележки за всеки засегнат клас активи и пасиви, презентирани по-горе в текста.

3.7. Корекции на приблизителни оценки

През периода не са извършвани корекции на приблизителни оценки, с изключение на отчетените изменения в справедливите стойности.

3.8. Условни активи и пасиви

Към датата на отчета Групата отчита условни активи, както следва:

- Условни активи в размер на 24 263 хил.лв представляващи портфейл от управлявани ценни книжа на клиенти в Инвестиционния посредник „Юг Маркет“ ЕАД
- Номинал по цедирани вземания – 2 373 хил. лв.

Към датата на отчета, Групата условни пасиви в размер на 26 636 хил.лв., представляващи условно задължение за стойността на портфейла управлявани чужди ценни книжа на клиенти отново в инвестиционния посредник.

3.9. Събития след края на отчетния период

Няма възникнали събития след датата на баланса до датата на одобрението и публикуването му, които да окажат съществено влияние върху резултата и оповестяванията в настоящия консолидиран финансов отчет.

3.10. Несигурности.

Въздействие на руската военна инвазия в Украйна

През февруари 2022 г. вследствие на военния конфликт между Русия и Украйна някои държави обявиха нови пакети от санкции срещу публичния дълг на Руската Федерация и някои руски банки, както и индивидуални санкции срещу определени руски граждани.

Поради нарастващото геополитическо напрежение, от февруари 2022 г. се наблюдава значително увеличение в колебанията на фондовите и валутните пазари, цените на енергоносителите и горивата и значително обезценяване на рублата спрямо американския долар и еврото.

Тези събития се очаква да продължат да оказват влияние върху дейността на предприятия от различни индустрии и през следващите периоди. Групата няма преки експозиции (напр., сделки, салда,

ангажименти) към свързани лица и/или към ключови клиенти, доставчици или банки от тези държави. Ефектите от горните събития могат да окажат влияние върху цялостните макроикономически условия в страната и в Европа, както и в по-дългосрочен план върху търговските обороти, паричните потоци и рентабилността.

Въздействие на растящата инфлация и лихвените нива

Много предприятия и Групи от различни браншове и страни изпитват ефекта от нарастващите нива на инфлацията и лихвените проценти, които засяга всички аспекти на бизнеса и водят до нарастване на разходите за суровини и работна сила, а също и до промени в поведението на клиентите и нарастването на кредитния риск. Въздействието на инфлацията и лихвените нива засегна включително процесите на вземане на инвестиционни и финансови решения и процеса на преговори за договаряне на условия и параметри по тези договори.

Очаква се ефектът от тези негативни икономически процеси върху финансовите отчети на отчитащото се дружество да бъде съществен. Очакваните негативни последици обхващат:

- Влияние върху измерените справедливи стойности на активи и пасиви; „Булгар Чех Инвест Холдинг“ АД консолидиран финансов отчет към 31.12.2023 г.
- Ефекти върху прогнозираните бъдещи парични потоци и приложени дисконтни проценти, използвани за определяне на настоящата стойност, индикаторите за обезценка и тестовете за обезценка;
- Ефекти върху договори с клиенти, включително въздействието върху очакваните кредитни загуби по МСФО 9 и въздействието върху договори, които включват значителен компонент на финансиране по МСФО 15;
- Ефекти от промяна в очакваните кредитни загуби от финансови инструменти по МСФО 9, различни от вземания по договори с клиенти;
- Ефекти върху провизии за дългосрочни доходи на персонала и оценките на пасивите по планове с дефинирани доходи по МСС 19;

Нарастващите нива на инфлацията и лихвените проценти имат потенциала да причинят значителна несигурност по отношение оценяването както на краткосрочни, така и на дългосрочни активи и пасиви.

Задържащите се високи нива на инфлация през 2022 г и в началото на 2023 г. доведоха до трусове в световната финансова система. В резултат от вдигането на основните лихвени проценти от някои от ключовите централни банки в света доведе до криза в ликвидността на банкови и други финансови институции, чиито портфейли с активи съдържаха значителен дял на активи с фиксирани лихвени нива.

Групата третира горните събития като некоригиращи събития, настъпили след края на отчетния период. Към датата на одобрение за издаване на настоящия финансов отчет, количественият ефект от тези събития не може да бъде определен с разумна степен на точност от страна на Групата. Ръководството анализира възможните ефекти от променящите се макро-икономически условия върху финансовото състояние и резултатите от дейността на Групата.

Не са налице други значими събития след датата на отчета за финансовото състояние, които да изискват оповестяване или корекция на финансовия отчет.

Групата има история на печеливша дейност и свободен достъп до финансови ресурси. Общата несигурност при сегашната неблагоприятна икономическа ситуация в условията на пандемия, ще се преодолява чрез оптимизиране на оперативната дейност и следване на стратегия, съсредоточена върху основните компетенции на Групата. Освен промяна на бизнес модела и приемане на нова стратегия за функциониране в променяща се среда, Групата предприема намаляване на разходите си и политика на по-бърза и ефективна адаптация към променящата се среда.

Ръководството на Групата счита, че същото е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността. През 2023 г. не се предвижда вземането на решения за намаляване на капитала, за преобразуване или прекратяване на Групата.